

**Raport z ewaluacji wewnętrznej w obszarze:
Respektowanie norm społecznych w Szkole
Podstawowej Nr 92 w Warszawie
w roku szkolnym 2013-2014**

**Szkoła Podstawowa nr 92 im. Jana Brzechwy w Warszawie
Warszawa 2014**

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
I. PRZEDMIOT, CELE I METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO	3
II.WYNIKI EWALUACJI	5
1. WYNIKI BADANIA UCZNIÓW	5
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA UCZNIÓW	13
3. WYNIKI BADANIA RODZICÓW.....	14
4. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA RODZICÓW	20
5. WYNIKI BADANIA NAUCZYCIELI.....	21
6. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA NAUCZYCIELI	30
7. BADANIE RESPEKTOWANIA NORM SPOŁECZNYCH PRZY UŻYCIU OBSERWACJI ZAJĘĆ W I SEMESTRZE 2013- 2014 ROKU.	32
8. BADANIE RESPEKTOWANIA NORM SPOŁECZNYCH PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH NA PODSTAWIE UWAG Z DZIENNIKÓW Z I SEMESTRU 2013- 2014 ROKU.....	33
II. WNIOSKI	35
III. REKOMENDACJE DO DALSZEJ PRACY PEDAGOGICZNEJ	36
SPIS WYKRESÓW	37

I. PRZEDMIOT, CELE I METODOLOGIA BADANIA EWALUACYJNEGO

Przedmiot ewaluacji

Przedmiotem badania ewaluacyjnego była kwestia respektowania norm społecznych w szkole, w szczególności znajomość i przestrzeganie przez uczniów tych norm społecznych, które wiążą się z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkole. Badanie zostało przeprowadzone w roku szkolnym 2013-2014.

Cele ewaluacji

Uzyskanie informacji na temat poczucia bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły.

Opracowanie planu działań mających na celu zwiększenie poziomu respektowania norm społecznych w szkole i zmniejszenia/wyeliminowania zachowań niezgodnych z normami społecznymi.

Odbiorcy

- Dyrekcja szkoły
- Nauczyciele
- Rodzice
- Uczniowie

Czas trwania ewaluacji

Listopad – czerwiec 2013/2014

Pytania kluczowe

- Czy uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?
- Jaka jest skala poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów?
- Jakich zachowań dotyczy identyfikowane zagrożenie?
- Z jakich źródeł pochodzi zagrożenie?

- Czy uczniowie wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje?
- W jaki sposób przekazywana jest uczniom wiedza dotycząca pożądanych zachowań ?
- Czy w szkole diagnozowane są zachowania mogące stanowić zagrożenie dla uczniów?
- W jaki sposób diagnozowane są potencjalnie zagrażające zachowania uczniów?
- Czy podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Metodologia badań

Badania przeprowadzono z wykorzystaniem metody ilościowej, sondażowej z zastosowaniem kwestionariusza ankiety przeprowadzanej wśród:

- uczniów,
- nauczycieli,
- rodziców.

Wykorzystano także badania danych zastanych, czyli analizę dokumentacji szkolnej odnoszącej się do I semestru roku szkolnego 2013/14(arkusze obserwacji zajęć szkolnych, dzienniki lekcyjne, dzienniki pedagoga).

- Raport z badania ewaluacyjnego zostanie sporządzony w formie pisemnej i będzie zaprezentowany na posiedzeniu rady pedagogicznej, na stronie internetowej szkoły oraz na lekcjach z wychowawcą.

-

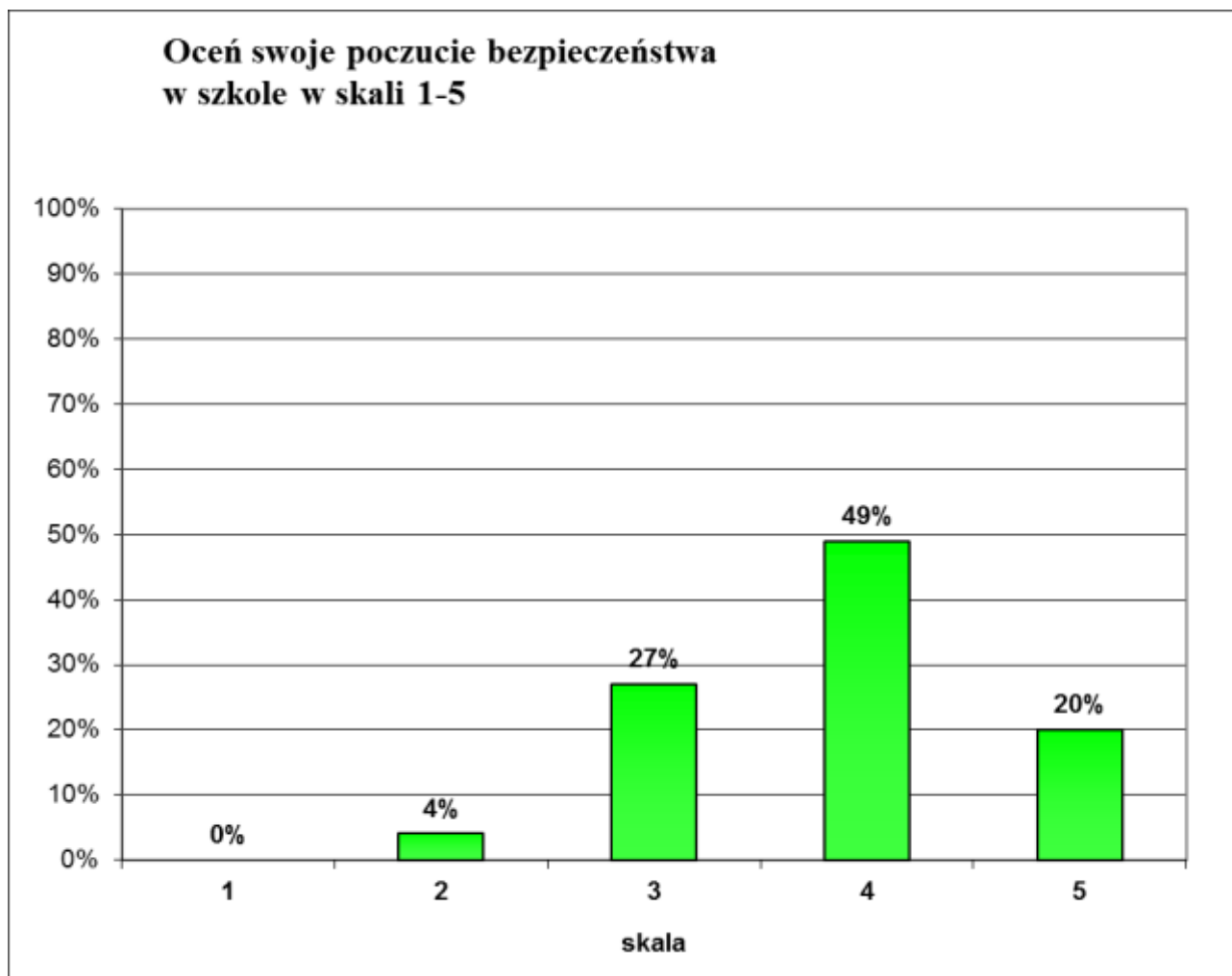
W badaniu wzięło udział:

- 79 uczniów z klas IV-VI;
- 59 rodziców;
- 20 nauczycieli

II. WYNIKI EWALUACJI

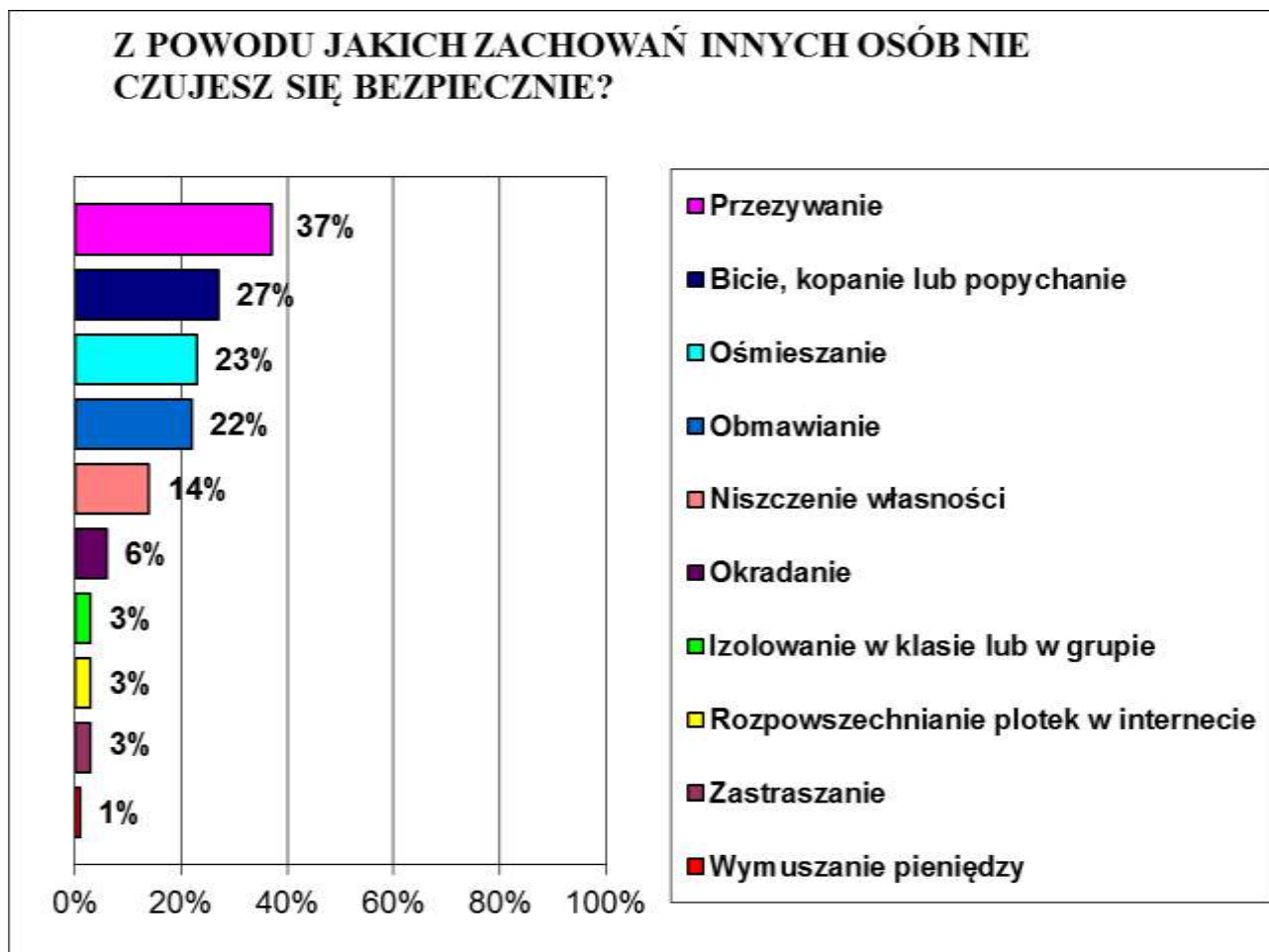
1. WYNIKI BADANIA UCZNIÓW

Wykres 1 - Poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów

Okolo 70% uczniów stwierdziło, że w szkole czuje się bezpiecznie w stopniu dobrym i bardzo dobrym, a 27% oceniło poziom bezpieczeństwa na 3 w skali od 1 do 5. Tylko 4% ankietowanych oszacowało poziom bezpieczeństwa na 2 w skali od 1-5. Niemal wszyscy ankietowani uczniowie (96%) ocenili własny poziom bezpieczeństwa na 3, 4 lub 5 w skali od 1 do 5.

Wykres 2 - Powody wywołujące poczucie braku bezpieczeństwa

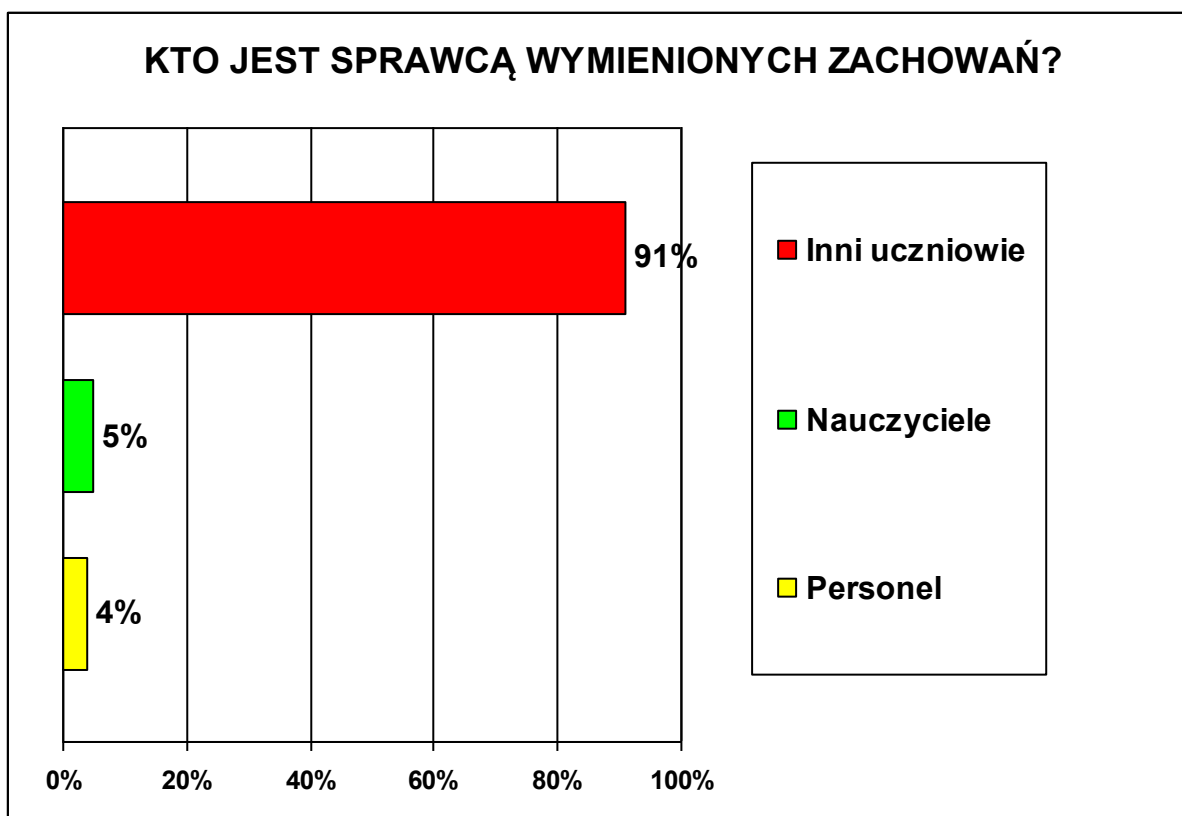

Wyniki nie sumują się do 100, gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Najczęściej wymienianym powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole, jest przezywanie (37%). Dalej wymieniano bicie, kopanie lub popychanie (27%). Ośmieszanie (23%) oraz obmawianie (22%) wymieniane są w następnej kolejności. 14% odpowiedzi wskazuje na niszczenie własności.

Kolejnymi pod względem odsetka wskazań były kradzieże (6%), izolowanie w klasie i grupie (3%), rozpowszechnianie plotek w Internecie (3%), zastraszanie (3%) i wymuszanie pieniędzy (1%)

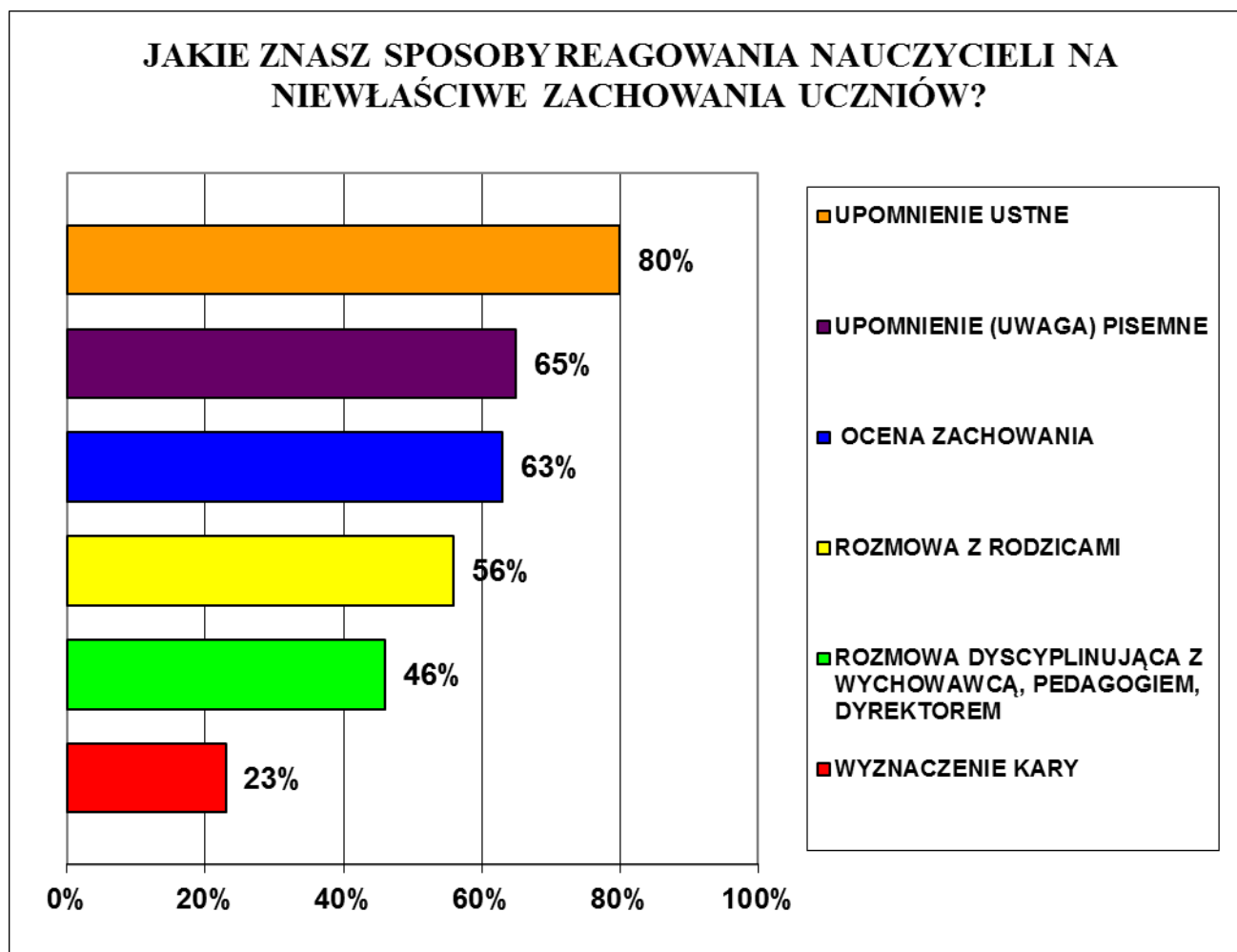
Wykres 3 - Sprawcy zachowań powodujących niebezpieczeństwo

Jako sprawców wymienionych wyżej zachowań 91% uczniów wymienia inne dzieci.

Na nauczycieli i personel szkoły wskazało łącznie 9% ankietowanych uczniów.

Wykres 4 - Sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów

Wyniki nie sumują się do 100, gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Najczęściej wymienianym sposobem reakcji nauczycieli na niewłaściwe zachowania, według uczniów jest upomnienie ustne (80%), a najmniej uczniów skazuje na wyznaczenie kary (23%).

Niewiele ponad 60% odpowiedzi wskazuje na ocenę zachowania oraz na rozmowę z rodzicami jako sposobami działania personelu pedagogicznego.

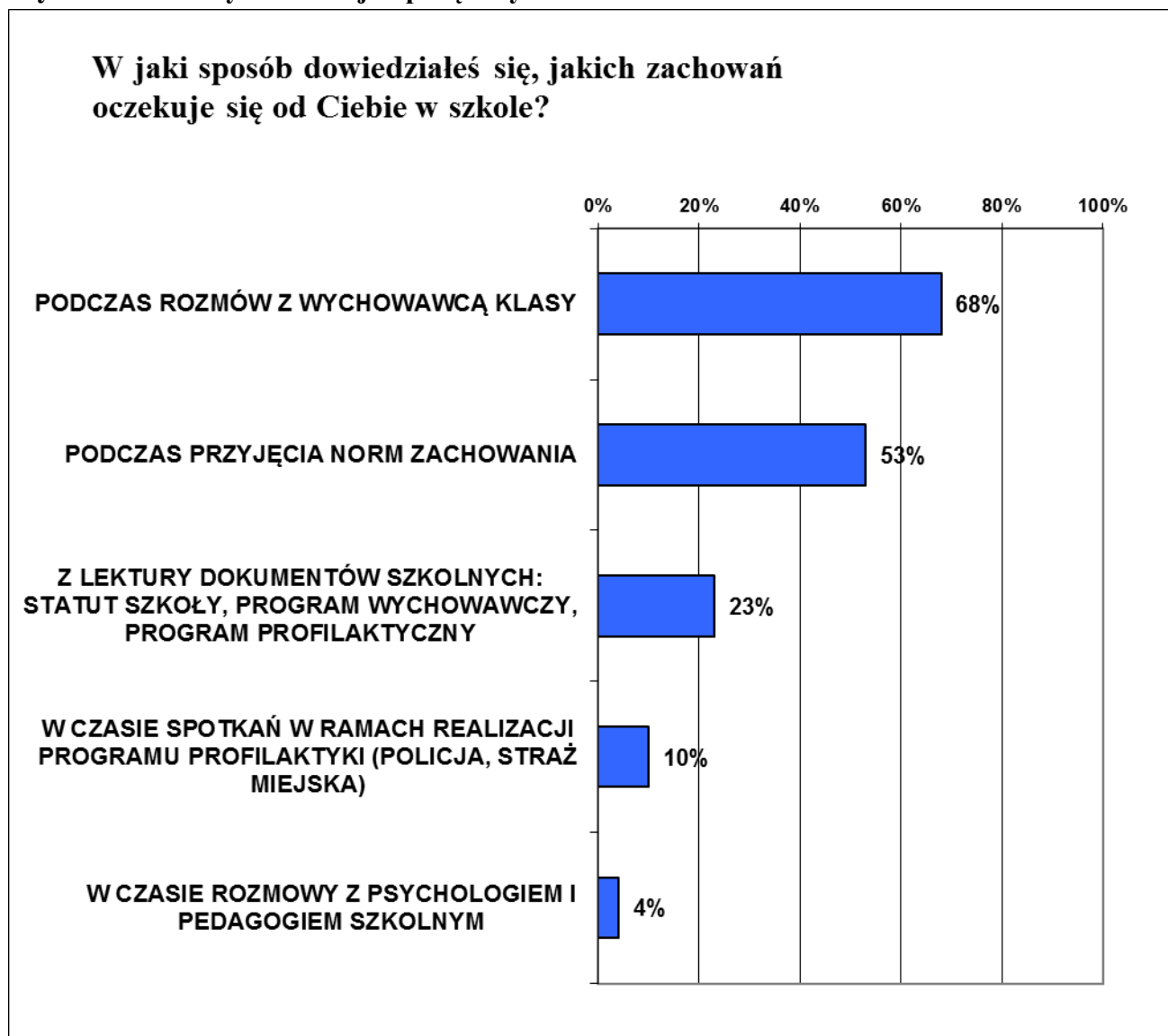
Na rozmowę z dyrektorem, wychowawcą oraz pedagogiem wskazała blisko połowa dzieci.

Wykres 5 - Wiedza o pożądanych sposobach zachowania w szkole

Prawie wszyscy respondenci stwierdzili, że wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich (92%). Niewielu uczniów(1%) odpowiedziało, że nie wiedzą, jak powinni się zachowywać, a pozostałe 5% uczniów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

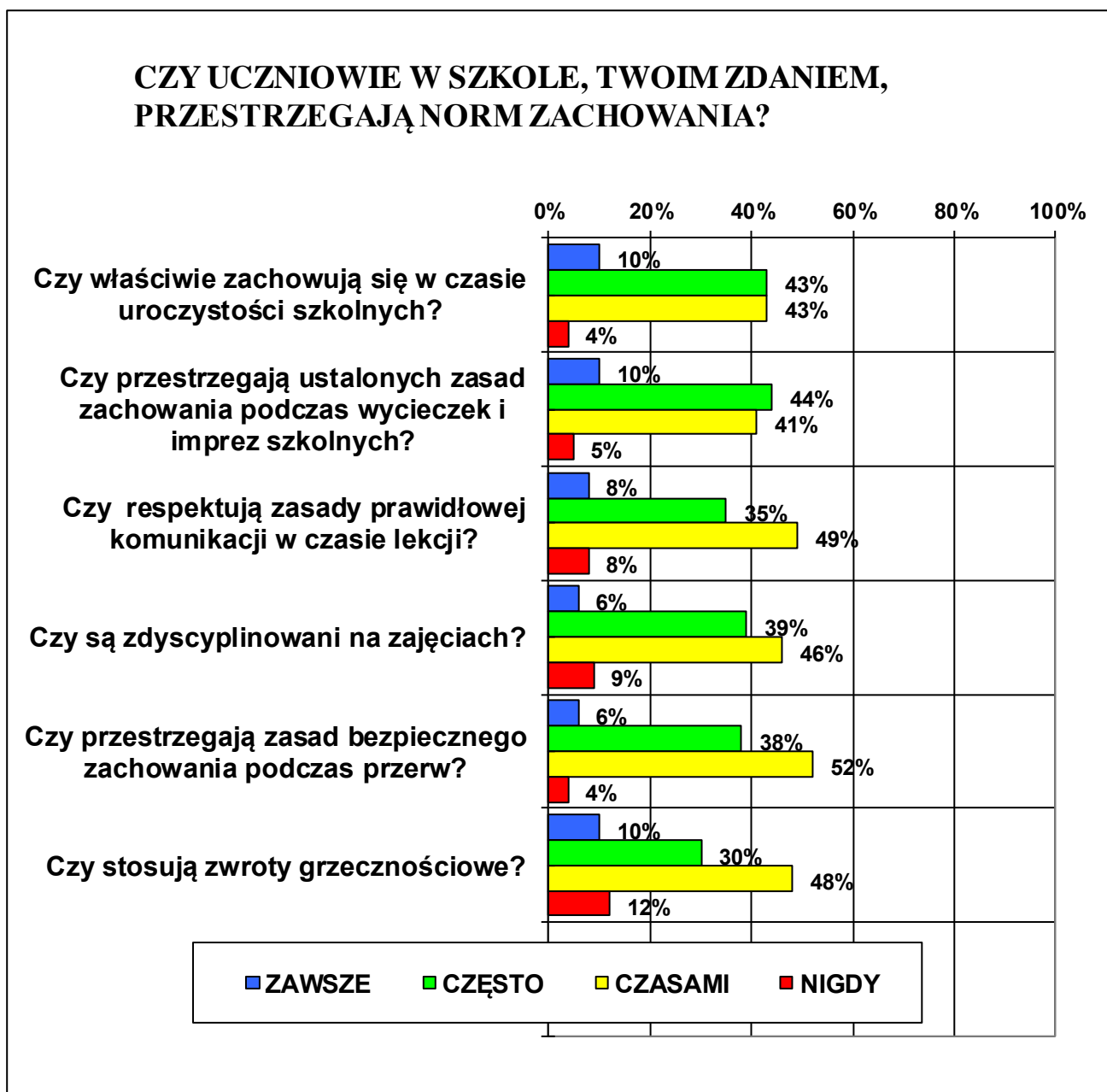
Wykres 6 - Kanaly informacji o pożądanym zachowaniu uczniów w szkole

Wyniki nie sumują się do 100, gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według uczniów, są wychowawcy klas (68% odpowiedzi) oraz procedury przyjęcia norm zachowania (53% odpowiedzi). W dalszej kolejności uczniowie wymieniają dokumenty szkolne (23%), spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki (10%) oraz rozmowy z psychologiem.

Wykres 7 - Przestrzeganie norm przez innych uczniów

Prawie wszyscy uczniowie (96%) odpowiedzieli, że ich koledzy właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych (łącznie odpowiedzi: zawsze, często i czasami). Tylko 4% ankietowanych twierdzi, że uczniowie nigdy nie zachowują się właściwie podczas uroczystości szkolnych.

Niemal taki sam odsetek zapytanych (95%) uważa, że uczniowie przestrzegają ustalonych zasad podczas wycieczek i imprez szkolnych (łącznie odpowiedzi: zawsze, często i czasami).

Pozostałe 5% ankietowanych jest zdania, że uczniowie nigdy nie dostosowują się do zasad obowiązujących na wycieczkach i imprezach szkolnych.

Także zasady prawidłowej komunikacji w czasie lekcji są respektowane przez uczniów – tak uważa 92%, z czego 43% odpowiedziało że te zasady są przestrzegane zawsze i często. Tylko 4% badanych wskazało odpowiedź „nigdy” w odniesieniu do respektowania zasad komunikacji przez uczniów w szkole.

Niemal wszyscy uczniowie (96%) stwierdzili, że w ich szkole respektowane są zasady bezpiecznego zachowania w czasie przerw. Blisko połowa ankietowanych (44%) uważa, że zawsze i często przestrzegane są zasady bezpiecznego zachowania między lekcjami, a ponad połowa (52 %) odpowiedziało, że czasami. Pozostałe 4% badanych sądzi, że uczniowie nie przestrzegają zasad bezpiecznego zachowania podczas przerw.

Zwroty grzecznościowe, według opinii ankietowanych, stosuje 88% uczniów naszej szkoły (łącznie odpowiedzi zawsze, często i czasami). Tylko 12 % pytanych uważa, że zwroty grzecznościowe nigdy nie są używane.

2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA UCZNIÓW

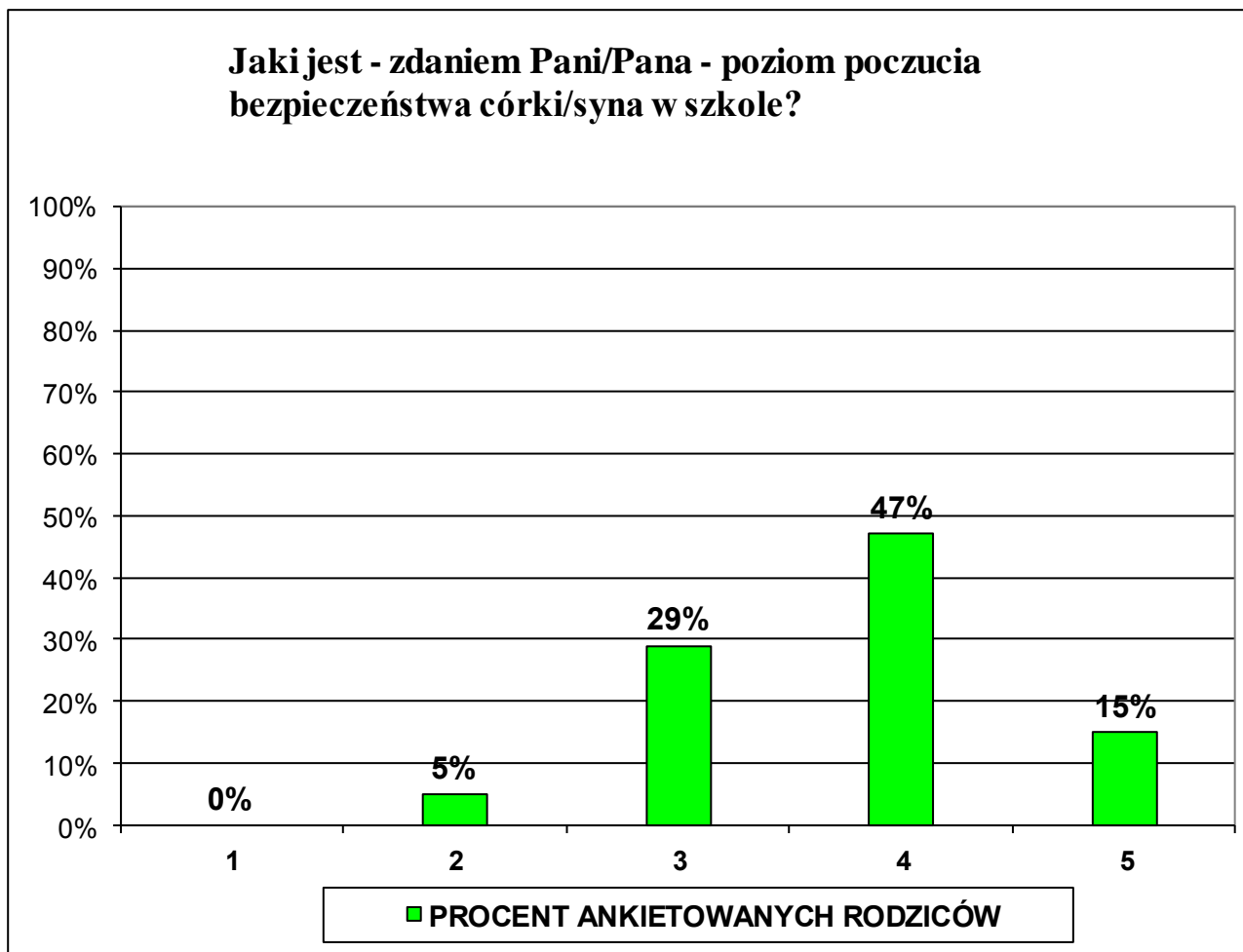
Analiza badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów

Niemal wszyscy uczniowie (96%) ocenili swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, jako co najmniej dostateczne, w tym większość uczniów- ok. 70%, oceniła poczucie bezpieczeństwa na ocenę dobrą i bardzo dobrą.

- Najczęstszym źródłem poczucia zagrożenia jest agresja słowna. Z różnymi formami agresji fizyczną zetknęło się jedynie 5 uczniów.
- Ponad 3/4 uczniów wskazuje na sprawców przemocy swoich kolegów i koleżanki.
- Największy odsetek uczniów za najlepszy sposób reakcji nauczyciela na niewłaściwe zachowania ucznia uważa upomnienie ustne, a najrzadziej wymieniane było ukaranie winnego.
- Prawie wszyscy uczniowie stwierdzili, że wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich.
- Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według uczniów, są wychowawcy klas oraz procedury przyjęcia norm zachowania. Dalej uczniowie wymieniają dokumenty szkolne, spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki oraz rozmowy z psychologiem.
- Niemal wszyscy uczniowie stwierdzili, że ich koledzy i koleżanki właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych. Podobnie wysoki odsetek - 95% badanych odpowiedziało, że uczniowie przestrzegają ustalonych zasad podczas wycieczek i imprez szkolnych. W opinii 92% ankietowanych uczniów, zasady prawidłowej komunikacji respektowane są w czasie lekcji. Niemal wszyscy uczniowie (96%) stwierdzili, że w ich szkole respektowane są zasady bezpiecznego zachowania między lekcjami. Zwroty grzecznościowe, są powszechnie stosowane przez uczniów – taką opinię wyraziło 88% zapytanych.

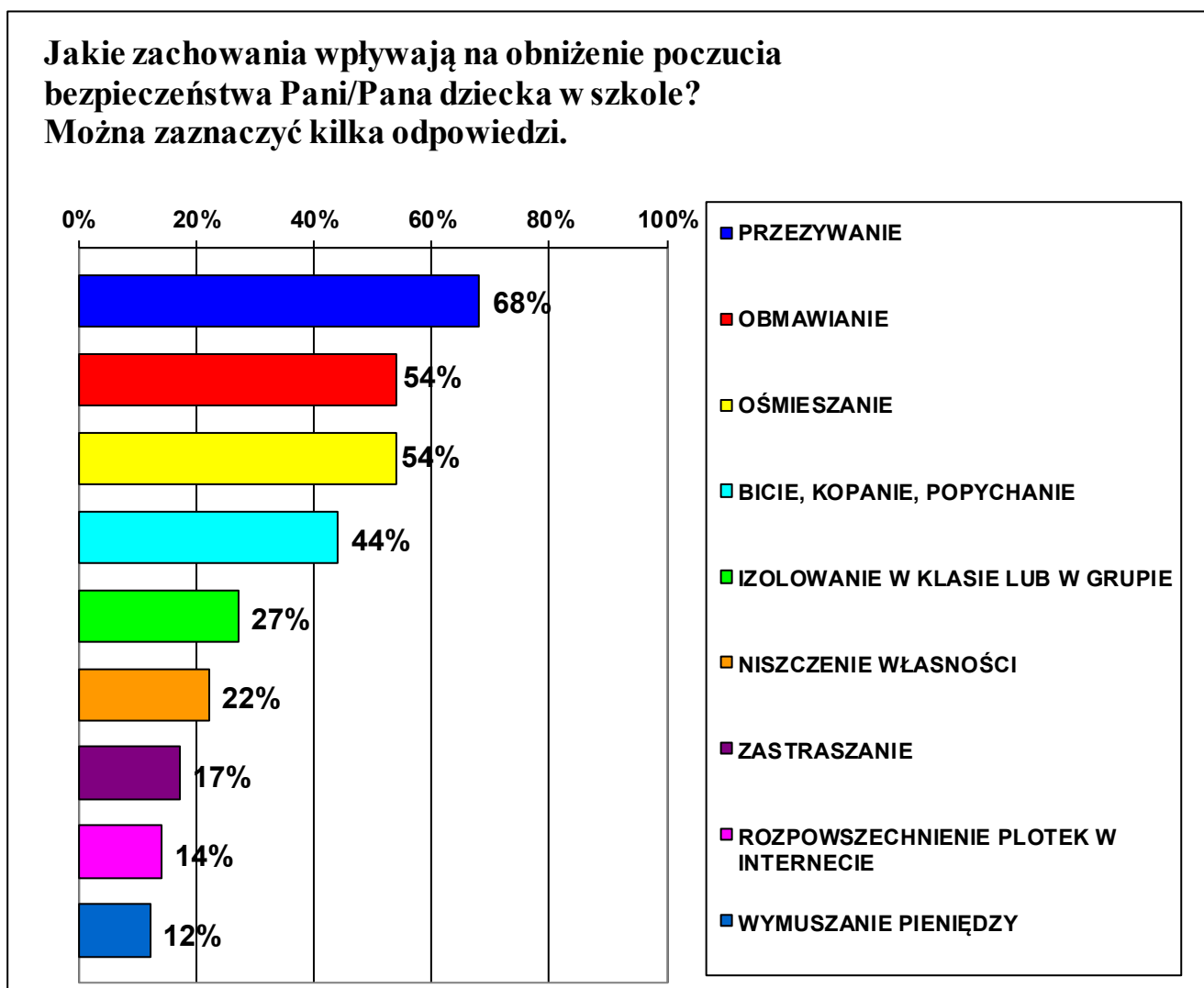
3. WYNIKI BADANIA RODZICÓW

Wykres 8 - Poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole w opinii rodziców

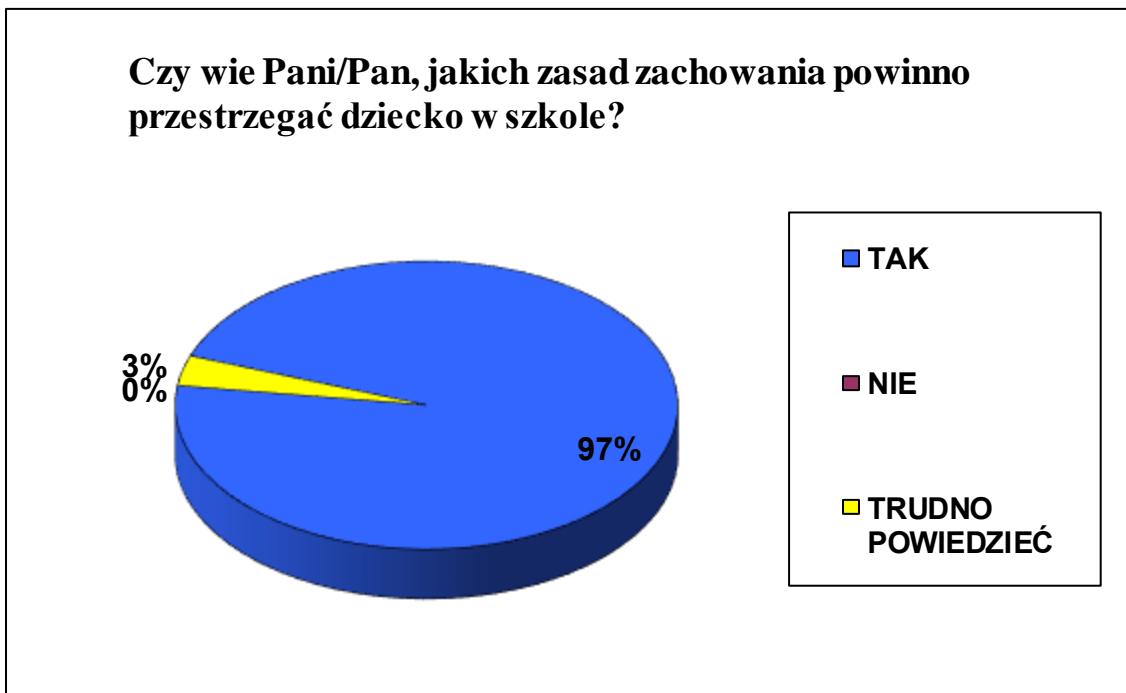
Przeważająca część rodziców uważa (95%), że ich dziecko w szkole czuje się bezpiecznie w stopniu co najmniej dostatecznym, przy czym ponad 60% oceniło poziom bezpieczeństwa jako dobry i bardzo dobry. Tylko 5% ankietowanych rodziców oceniło poziom bezpieczeństwa na 2 w skali od 1 do 5.

Wykres 9 - Zachowania wpływające na obniżenie poczucia bezpieczeństwa dziecka

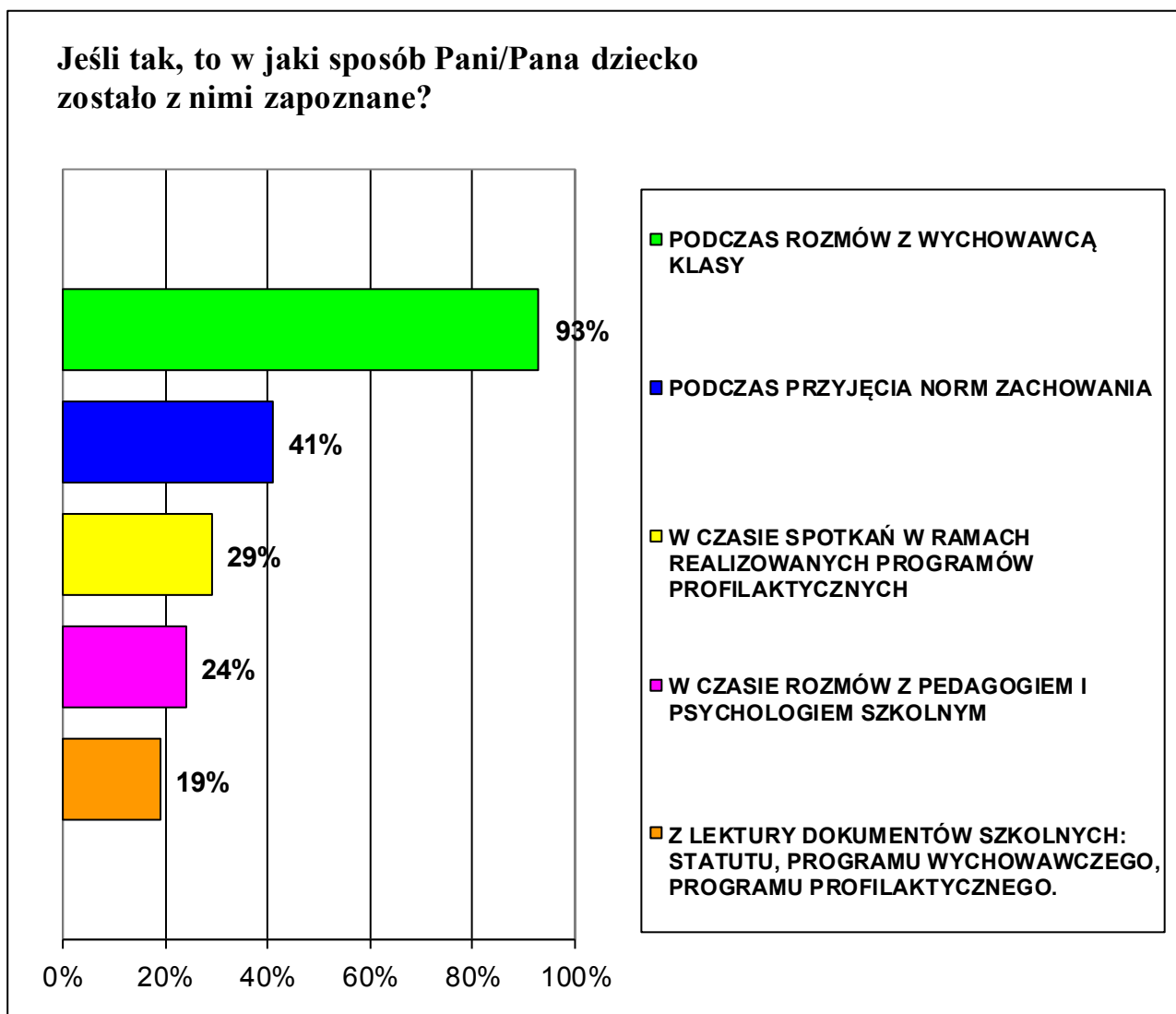
Najczęściej wymienianym przez rodziców powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole, jest przezywanie (68% odpowiedzi). W następnej kolejności wymieniane były ośmieszanie (54% odpowiedzi) oraz obmawianie (54% odpowiedzi). Przemoc fizyczna, czyli bicie, kopanie lub popychanie to przyczyna dyskomfortu dzieci w opinii mniej niż połowy rodziców (44% odpowiedzi). Odpowiednio izolowanie w grupie, niszczenie własności, zastraszanie, plotki w Internecie, zastraszanie i wymuszanie pieniędzy znalazły się na dalszych miejscach pod względem wskazań.

Wykres 10 - Wiedza rodziców o zasadach obowiązujących uczniów w szkole

Prawie wszyscy ankietowani rodzice stwierdzili, że wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od ich dzieci (97% badanych). Pozostałe 3% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

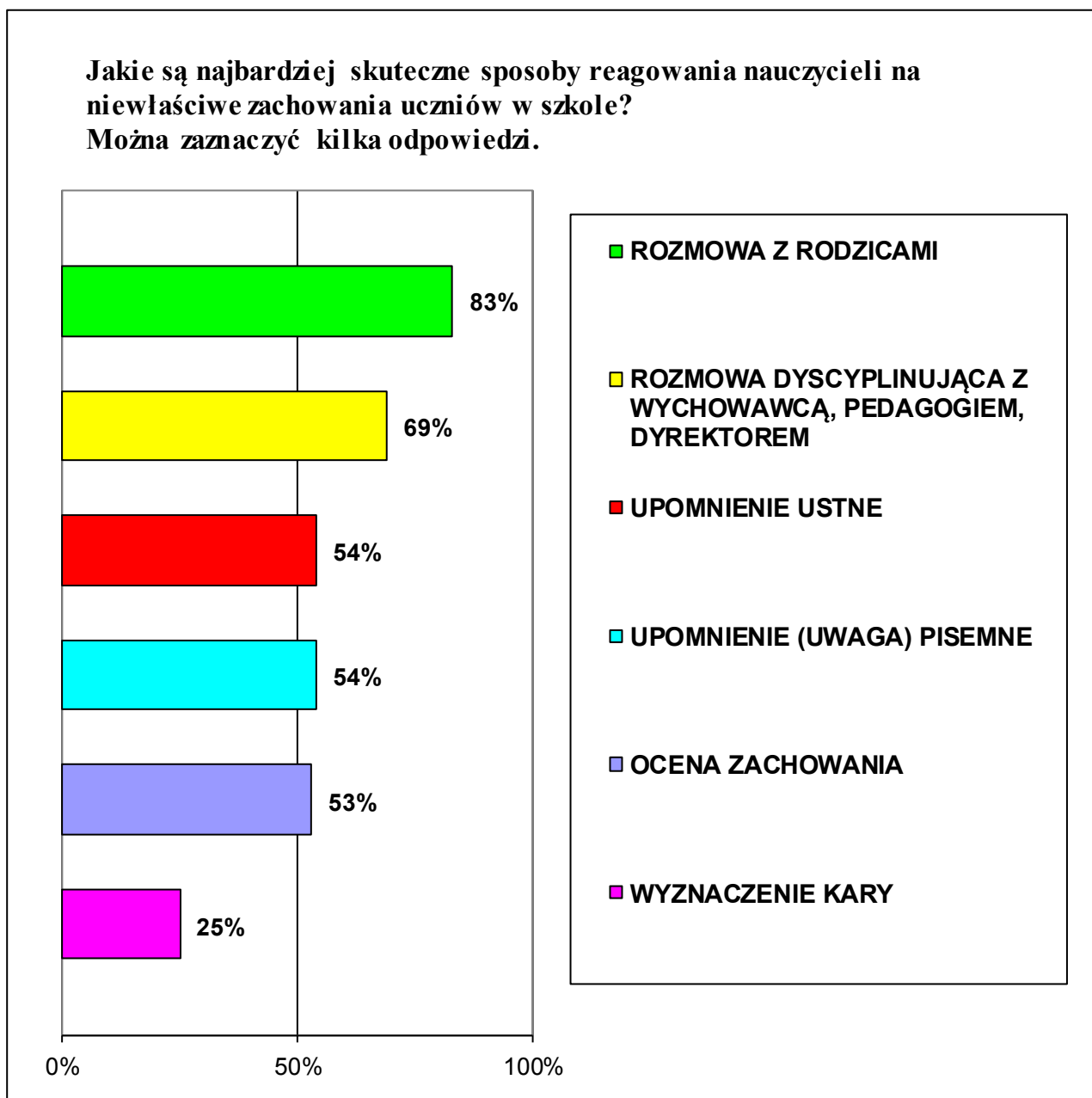
Wykres 11 - Sposoby informowania uczniów o zasadach zachowania w szkole w opinii rodziców

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi.

Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według rodziców, są wychowawcy klas (93% odpowiedzi) oraz procedury przyjęcia norm zachowania (41% odpowiedzi). W dalszej kolejności rodzice wymieniali: spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki (29% odpowiedzi), rozmowy z psychologiem (24% odpowiedzi) oraz dokumenty szkolne (19% odpowiedzi).

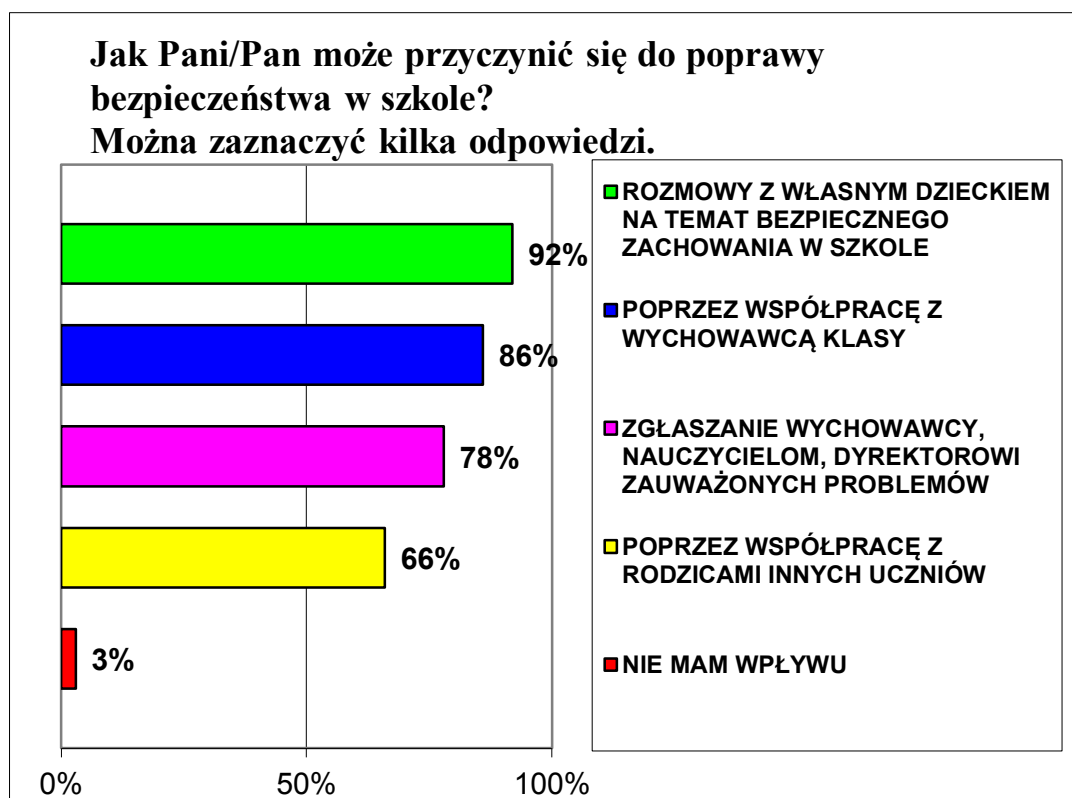
Wykres 12 - Skuteczne sposoby reagowania nauczycieli na zachowania uczniów w opinii rodziców

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Za najbardziej skuteczne sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów ankietowani rodzice uznali rozmowę z nauczycielem (83% odpowiedzi), a następnie rozmowę ucznia z wychowawcą klasy (69% odpowiedzi). Niewiele ponad połowa rodziców wskazała upomnienie ustne, uwagę pisemną oraz ocenę zachowania, a 25% odpowiedzi dotyczyło wyznaczenia kary.

Wykres 13 - Sposoby poprawy bezpieczeństwa przez nauczycieli

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Najlepszym sposobem na przyczynienie się do poprawy bezpieczeństwa w szkole, według rodziców, jest rozmowa z własnym dzieckiem na temat bezpiecznego zachowania w szkole (92% odpowiedzi). Około 90% odpowiedzi wskazuje na współpracę rodziców z wychowawcą, a 78 % rodziców uważa, że dobrym wyjściem jest zgłaszanie wychowawcy, nauczycielom lub dyrektorowi zauważonych problemów. Dokładnie 2/3 odpowiedzi wskazuje na współpracę z innymi rodzicami. Zaledwie 3% badanych, uważa, że nie ma żadnego wpływu na poziom bezpieczeństwa w szkole.

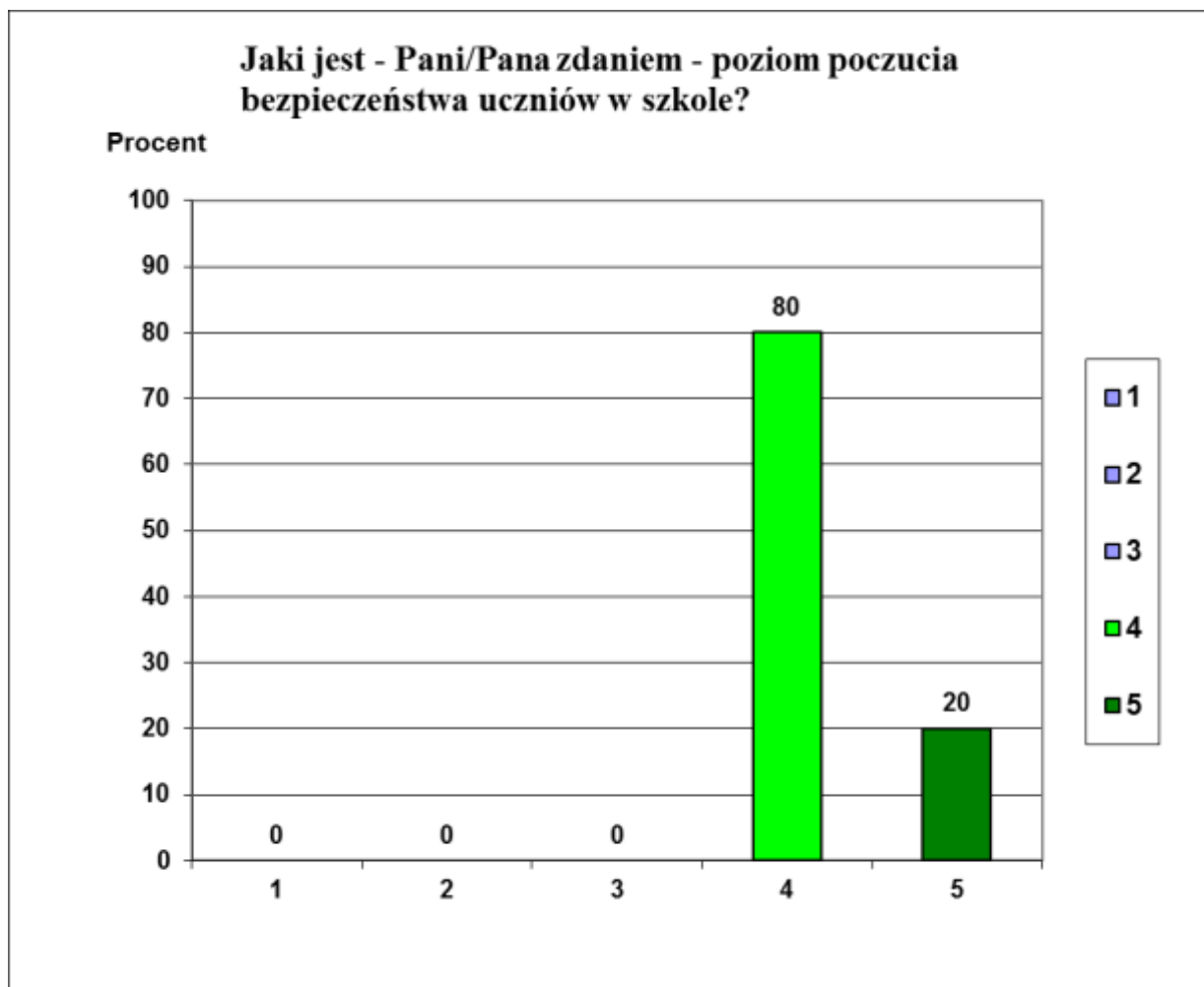
4. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA RODZICÓW

Analiza ankiety przeprowadzonej wśród rodziców

- Ponad 90 % rodziców uważa, że ich dziecko w szkole czuje się bezpiecznie w stopniu co najmniej dostatecznym, w tym 62% oceniło poziom bezpieczeństwa jako dobry lub bardzo dobry.
- Przemoc fizyczna, czyli bicie, kopanie lub popychanie to przyczyna dyskomfortu związanego z poczuciem braku bezpieczeństwa u dzieci w opinii mniej niż połowy rodziców (44% odpowiedzi). Najczęściej wymienianymi powodami, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie jest agresja werbalna związana z naturalnymi sankcjami mechanizmu kontroli społecznej w grupach rówieśniczych, takich jak ostracyzm, ośmieszanie, obmawianie
- Niemal wszyscy rodzice uważają, że ich dzieci wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich w szkole.
- Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według rodziców, są wychowawcy klas (93%) oraz procedury przyjęcia norm zachowania (41%). Dalej rodzice wymieniają spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki (29%), rozmowy z psychologiem(24%) oraz dokumenty szkolne (19%),
- Najbardziej skutecznymi sposobami reagowania nauczycieli na naruszające normy zachowania uczniów, według rodziców, są rozmowy z nauczycielem (83% odpowiedzi) i rozmowy ucznia z wychowawcą klasy (69% odpowiedzi). Niewiele ponad połowa odpowiedzi wskazywała na upomnienie ustne, uwagę pisemną oraz ocenę zachowania, a 1/4 odpowiedzi dotyczyła wyznaczenia kary.
- Niemal wszyscy rodzice sądzą, że mają realny wpływ na poziom bezpieczeństwa w szkole.
- Najlepszymi sposobami na przyczynienie się do poprawy bezpieczeństwa w szkole, według rodziców, jest: rozmowa z własnym dzieckiem na temat bezpiecznego zachowania w szkole (92% odpowiedzi), współpraca rodziców z wychowawcą (86%). 78 % rodziców uważa, że właściwe jest zgłaszanie wychowawcy, nauczycielom lub dyrektorowi zauważonych problemów (78%) oraz współpraca z innymi rodzicami (66%).

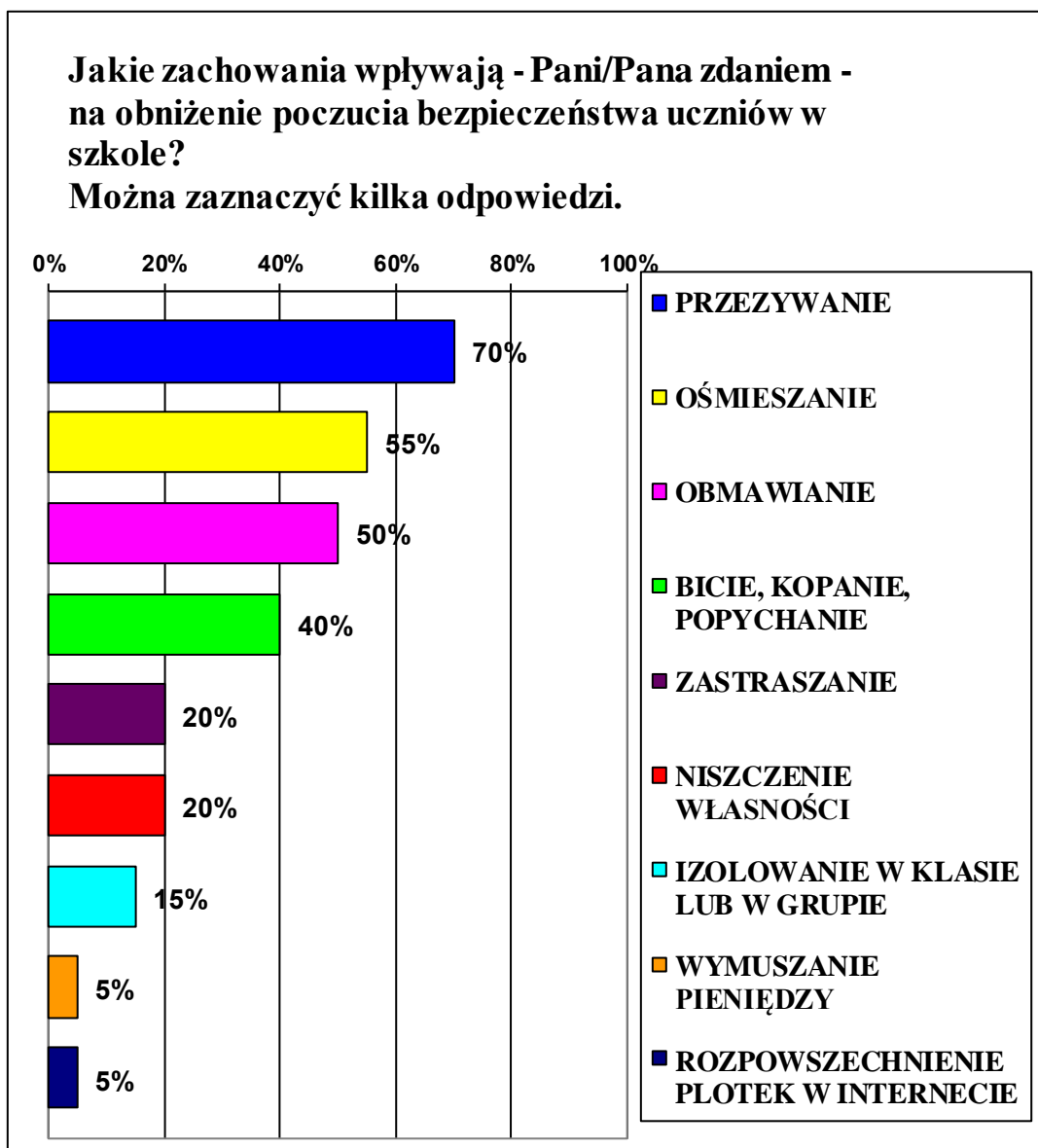
5. WYNIKI BADANIA NAUCZYCIELI

Wykres 14 - Poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w opinii nauczycieli

Wszyscy nauczyciele uważają, że uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. Największy odsetek respondentów (80%) wskazał na ocenę dobrą, a pozostałe 20% na ocenę bardzo dobrą w ocenie stopnia poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.

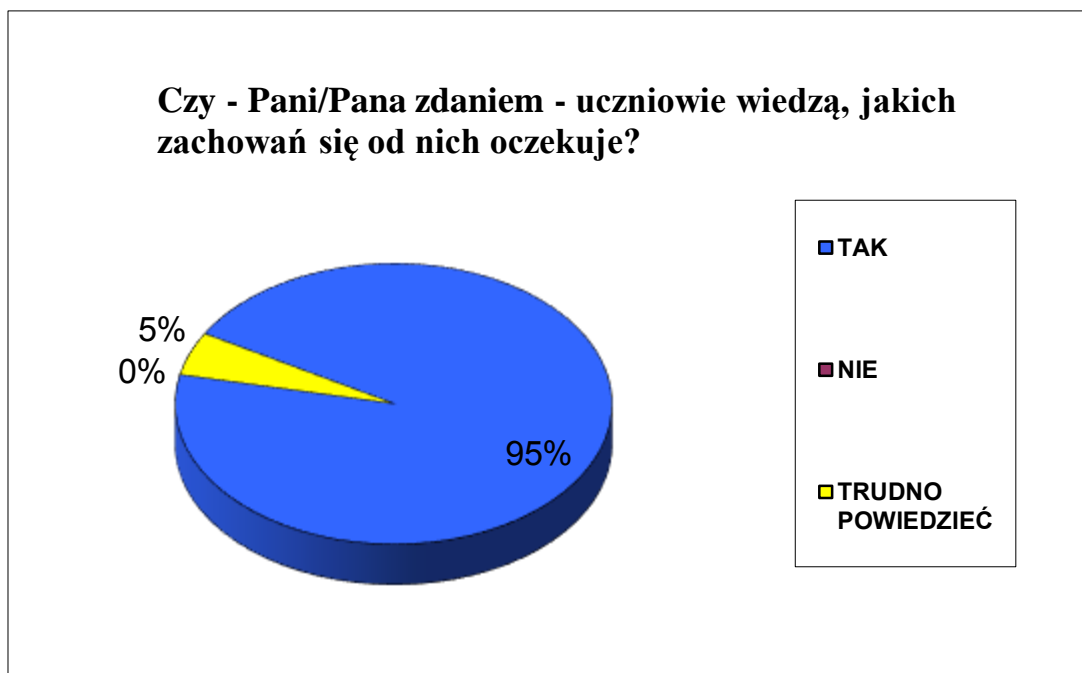
Wykres 15 - Zachowania wpływające na obniżenie poczucia bezpieczeństwa uczniów

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Najczęściej wymienianym powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole jest, według nauczycieli, przezywanie (70%), ośmieszanie (55%) oraz obmawianie (50%). Na dalszych miejscach pod względem częstości wskazań znalazły się: bicie, kopanie lub popychanie (40%), a także zastraszanie, niszczenie własności, izolowanie w grupie, wymuszanie pieniędzy, plotki w Internecie.

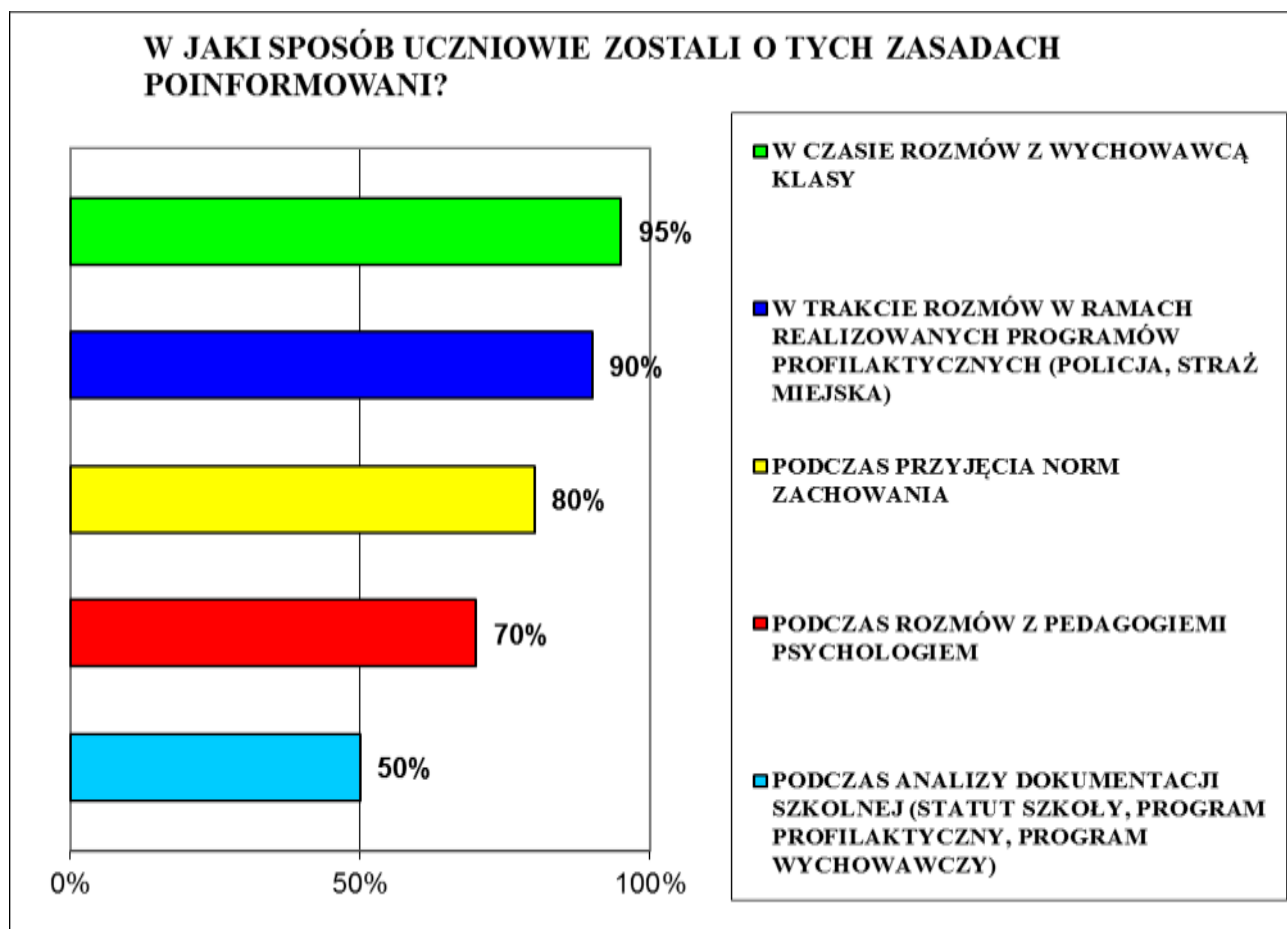
Wykres 16 - Znajomość pożądaných zachowań przez uczniów w opinii nauczycieli

Prawie wszyscy zapytani nauczyciele stwierdzili, że uczniowie wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich. (95%).

Pozostałe 5% badanych wskazało odpowiedź: „Trudno powiedzieć”.

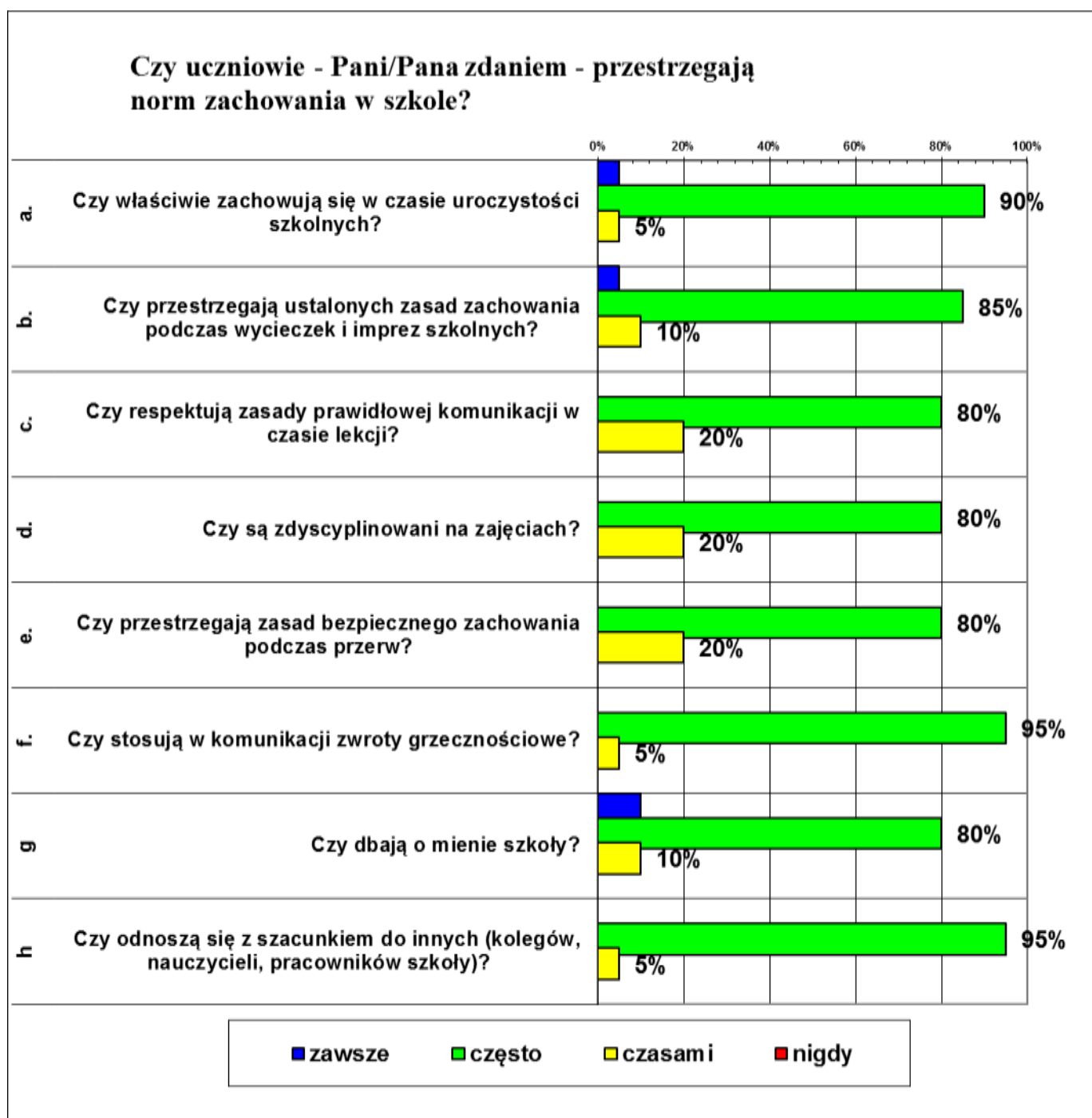
Wykres 17 - Sposoby informowania uczniów o zasadach postępowania obowiązujących w szkole

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według nauczycieli, są wychowawcy klas (95%) W dalszej kolejności wymieniane były spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki (90%), procedury przyjęcia norm zachowania (80%), rozmowy z psychologiem(70%) oraz dokumenty szkolne (50%),

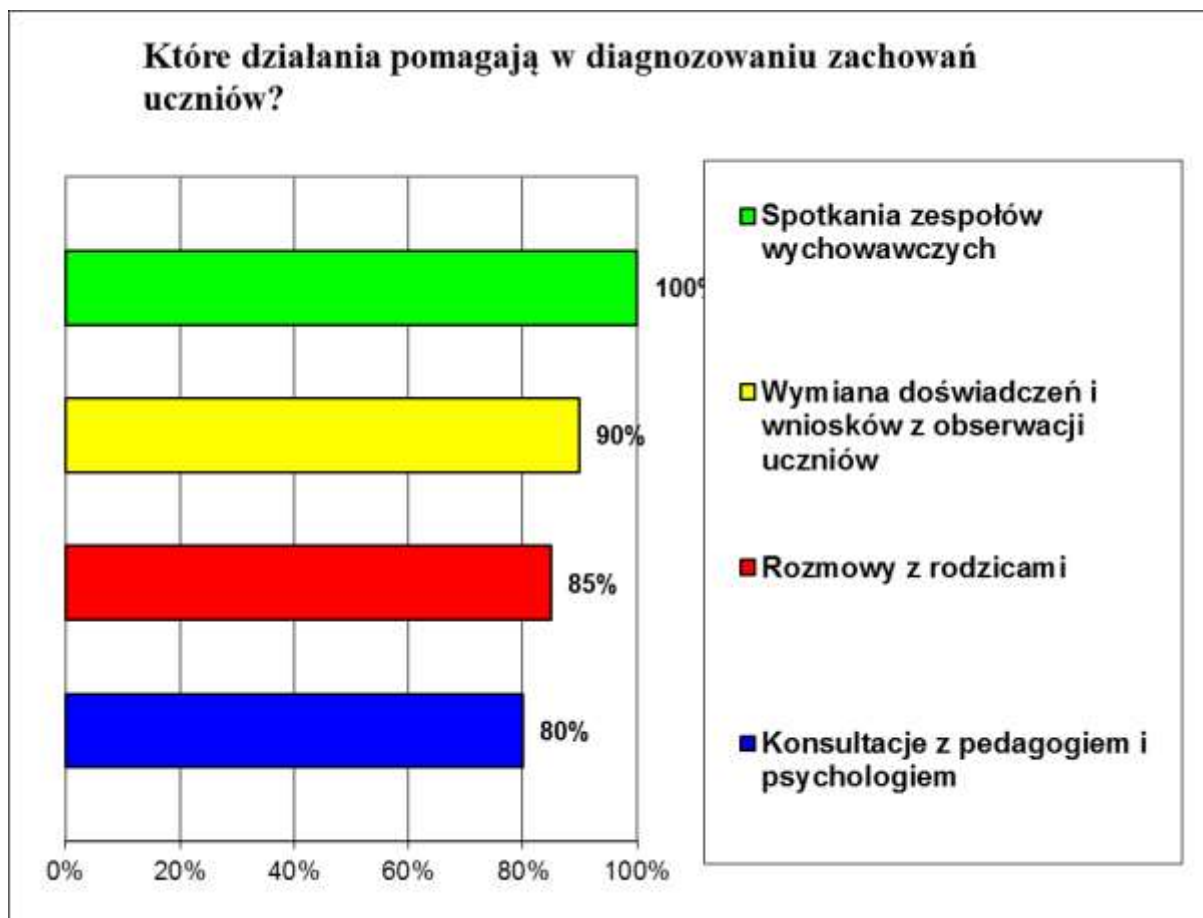
Wykres 18 - Przestrzeganie norm zachowania w szkole w opinii nauczycieli

Według 95% nauczycieli uczniowie zawsze lub często właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych, a pozostałe 5% nauczycieli uważa, że dzieci czasami zachowują się właściwie w czasie uroczystości szkolnych. Dokładnie 90% ankietowanych stwierdza, że uczniowie zawsze i często właściwie zachowują się podczas wycieczek i imprez szkolnych. Na odpowiedź czasami wskazało 10% respondentów. Równie 80% respondentów uważało, że uczniowie często respektują normy prawidłowej komunikacji podczas lekcji. Taki sam odsetek

ankietowanych stwierdził, że dzieci są zdyscyplinowane na zajęciach. Zdaniem 80% pytanym, uczniowie często lub zawsze przestrzegają norm bezpiecznego zachowania podczas przerw. Stosowanie zwrotów grzecznościowych przez uczniów zawsze lub często potwierdza 95% ankietowanych nauczycieli. Według 90% nauczycieli, uczniowie zawsze lub często dbają o mienie szkoły. Według 95% ankietowanych, uczniowie naszej szkoły często odnoszą się z szacunkiem do innych, czyli kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.

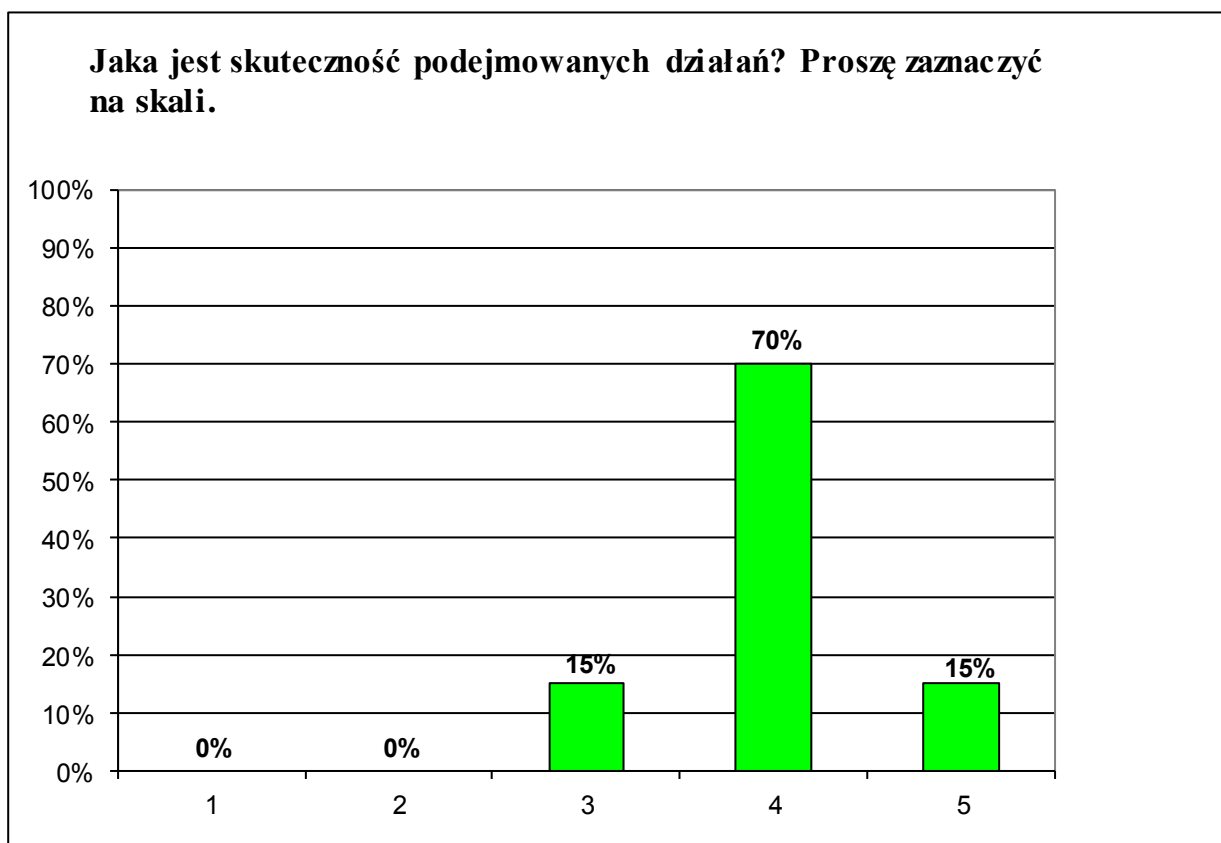
Wykres 19 - Zachowanie pomagające w diagnozowaniu zachowań uczniów

Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ można było wybrać wiele odpowiedzi

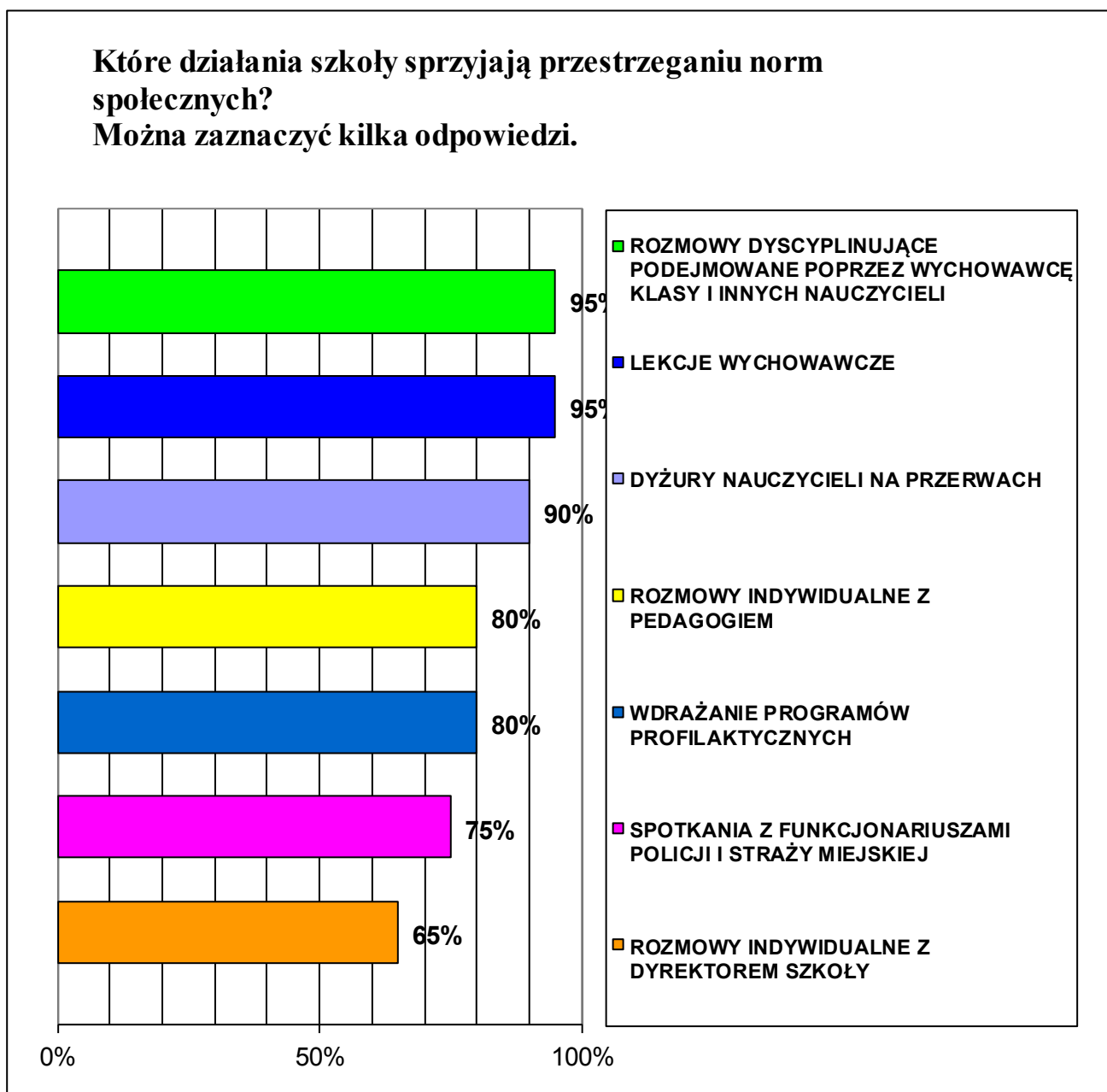
Wszyscy nauczyciele uważają, że najbardziej skuteczne działania, które pomagają w diagnozowaniu zachowań uczniów, to spotkania zespołów wychowawczych. Na wymianę doświadczeń i wniosków z obserwacji uczniów jako najbardziej pomocne w diagnozowaniu zachowań uczniów wskazało 90% ankietowanych. Nieco mniej, bo 85% badanych uważa, że pomocne są rozmowy z rodzicami, a 80% nauczycieli twierdzi, że potrzebne są konsultacje z pedagogiem i psychologiem.

Wykres 20 - Skuteczność podejmowanych działań

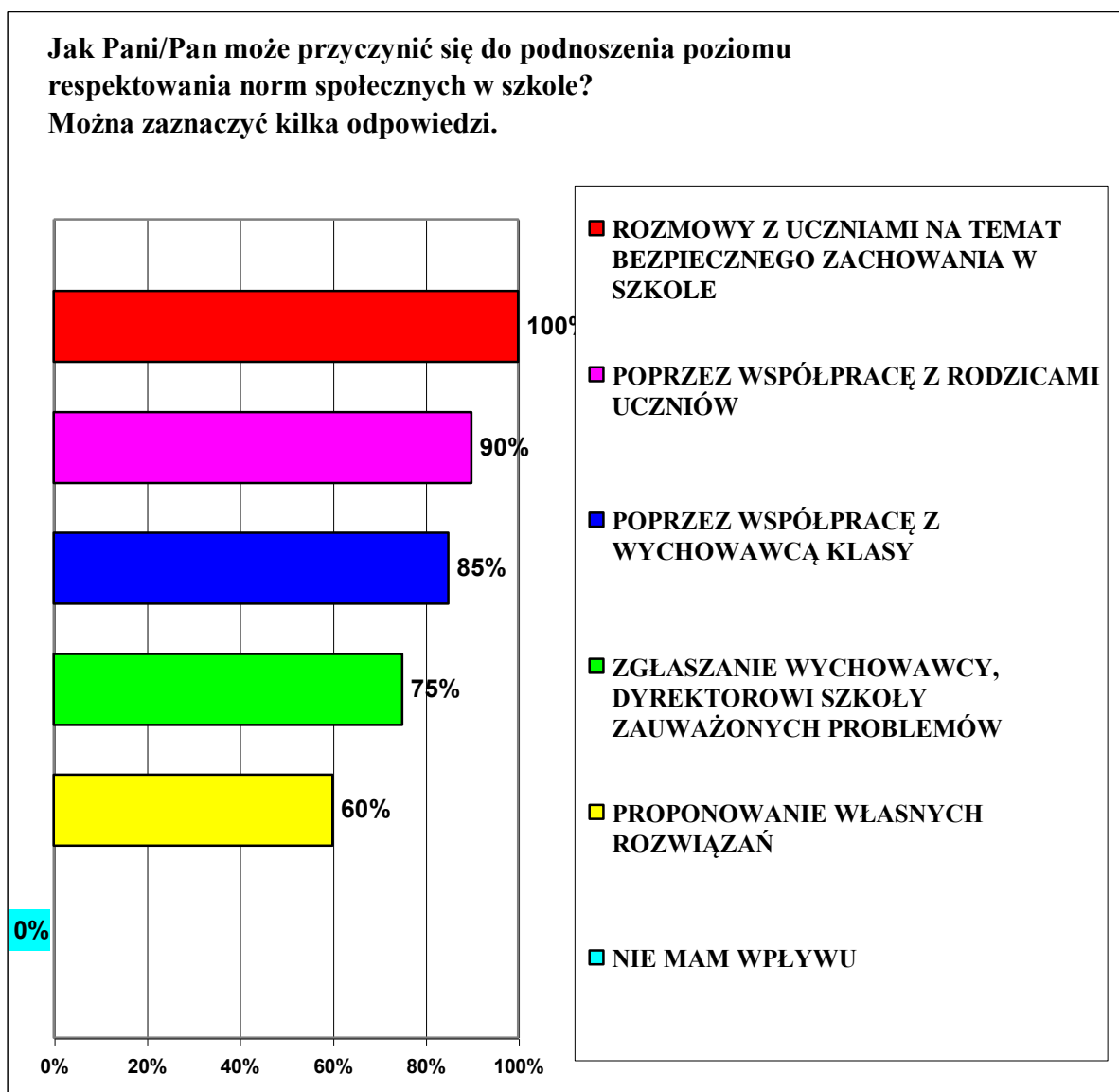
Nauczyciele w przeważającej części ocenili, że skuteczność działań w diagnozowaniu zachowań uczniów jest wysoka- 85% badanych zaznaczyło oceny 5 i 4 na pięciostopniowej skali. Pozostałe 15 % respondentów zaznaczyło ocenę dostateczną.

Wykres 21 - Działania szkoły sprzyjające przestrzeganiu norm społecznych

Największy odsetek badanych - 95%, uznał, że najskuteczniejszym działaniem szkoły, które sprzyja przestrzeganiu norm społecznych w szkole, są rozmowy dyscyplinujące z wychowawcą klasy oraz lekcje wychowawcze. Nieco mniej, bo 90% ankietowanych oceniło, że najskuteczniejsze działanie to dyżur nauczyciela w czasie przerwy. Dokładnie 80% respondentów wskazało na rozmowy z pedagogiem oraz wdrażanie programów profilaktyki. Dalej wymieniano spotkania z funkcjonariuszami policji i straży miejskiej oraz rozmowy indywidualne z dyrektorem szkoły – odpowiednio 75% i 65% odpowiedzi.

Wykres 22 - Metody podnoszenia poziomu respektowania norm w szkole w opinii nauczycieli

Nauczyciele, zgodnie z wyrażanymi opiniami, mają realny wpływ na poziom przestrzegania norm zachowań w szkole. Dominowały opinie, że najskuteczniejszymi metodami są rozmowy na ten temat z uczniami (100%) oraz współpraca z rodzicami i wychowawcą klasy (odpowiednio 90% i 85%). Na dalszych miejscach, biorąc pod uwagę liczbę wskazań, wymieniane było zgłaszanie dyrektorowi szkoły zauważonych problemów (75%) oraz proponowanie własnych rozwiązań (60%).

6. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA NAUCZYCIELI

Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród nauczycieli

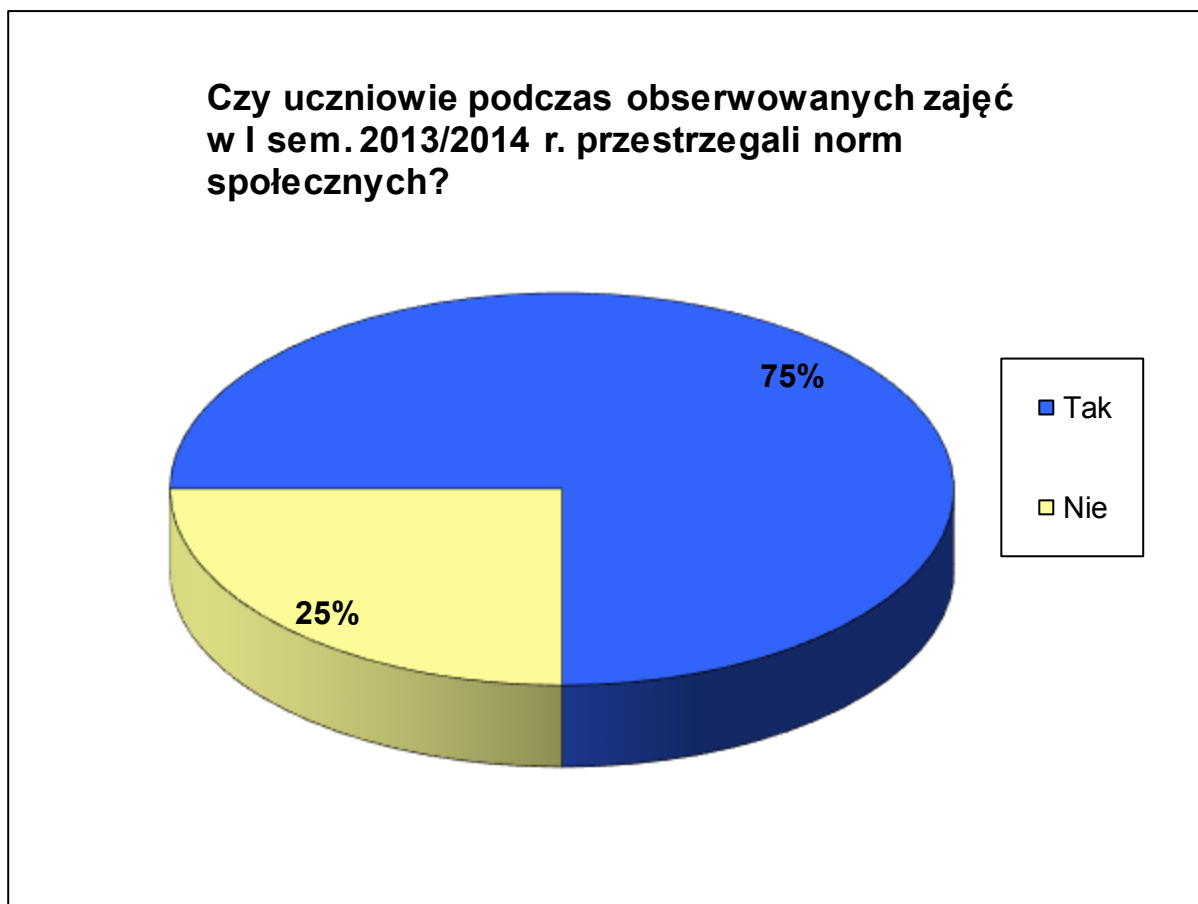
- Wszyscy nauczyciele są przekonani, że uczniowie w szkole czują się bezpiecznie.
- Najczęściej wymienianym powodem, dla którego dzieci nie czują się bezpiecznie w szkole jest, według nauczycieli, agresja słowna w formie: przezywania, ośmieszania oraz obmawiania. Agresja fizyczna, czyli bicie, kopanie lub popychanie to przyczyna braku poczucia bezpieczeństwa według 40% zapytanych. Na dalszych miejscach pod względem częstotliwości wskazań znalazły się: zastraszanie, niszczenie własności, izolowanie w grupie, wymuszanie pieniędzy, plotki w Internecie.
- Prawie wszyscy ankietowani (95%) stwierdzili, że uczniowie wiedzą, jakich zachowań oczekuje się od nich.
- Najczęstszym źródłem wiedzy o zasadach zachowania w szkole, według nauczycieli, są wychowawcy klas (95%) W dalszej kolejności wymieniane były spotkania w ramach realizacji programu profilaktyki (90%) oraz procedury przyjęcia norm zachowania (80%), rozmowy z psychologiem (70%) oraz dokumenty szkolne (50%).
- Według nauczycieli uczniowie właściwie zachowują się podczas uroczystości szkolnych – 95% odpowiedzi zawsze i często. Nieco tylko mniej, bo 90% ankietowanych stwierdziło, że uczniowie zawsze i często właściwie zachowują się podczas wycieczek i imprez szkolnych. Dokładnie 80 % respondentów uważa, że uczniowie często respektują normy prawidłowej komunikacji podczas lekcji Taki sam odsetek ankietowanych (80%) stwierdza, że dzieci są zdyscyplinowane na zajęciach. Zdaniem 80% ankietowanych uczniowie często przestrzegają norm bezpiecznego zachowania podczas przerw. Stosowanie zwrotów grzecznościowych przez uczniów potwierdza 95% respondentów. Według 90% nauczycieli, uczniowie dbają o mienie szkoły.
- Według 95% ankietowanych, uczniowie naszej szkoły często odnoszą się z szacunkiem do innych, czyli kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.
- Za najskuteczniejsze działania, które pomagają w diagnozowaniu zachowań uczniów, nauczyciele uważają spotkania zespołów wychowawczych – 100% odpowiedzi.

Wymianę doświadczeń i wniosków z obserwacji uczniów jako najbardziej pomocne w diagnozowaniu zachowań uczniów wskazało 90% ankietowanych. Nieco mniej, bo 85% badanych, uważa, że pomocne są rozmowy z rodzicami, a 80% nauczycieli twierdzi, że skuteczne są konsultacje z pedagogiem i psychologiem.

- Nauczyciele w 85% ocenili, że skuteczność działań pedagogicznych związanych z diagnozowaniem zachowań uczniów jest dobra lub bardzo dobra.
- Wszyscy nauczyciele potwierdzili swój wpływ na poziom przestrzegania norm zachowań w szkole. Dominowały opinie, że najskuteczniejszymi metodami są rozmowy na ten temat z uczniami (100%) oraz współpraca z rodzicami i wychowawcą klasy (odpowiednio 90% i 85%). Na dalszych miejscach, biorąc pod uwagę liczbę wskazań, wymieniane było zgłaszanie dyrektorowi szkoły zauważonych problemów (75%) oraz proponowanie własnych rozwiązań (60%).

7. BADANIE RESPEKTOWANIA NORM SPOŁECZNYCH PRZY UŻYCIU OBSERWACJI ZAJĘĆ W I SEMESTRZE 2013- 2014 ROKU

Wykres 23 - Wyniki obserwacji przestrzegania norm na lekcjach

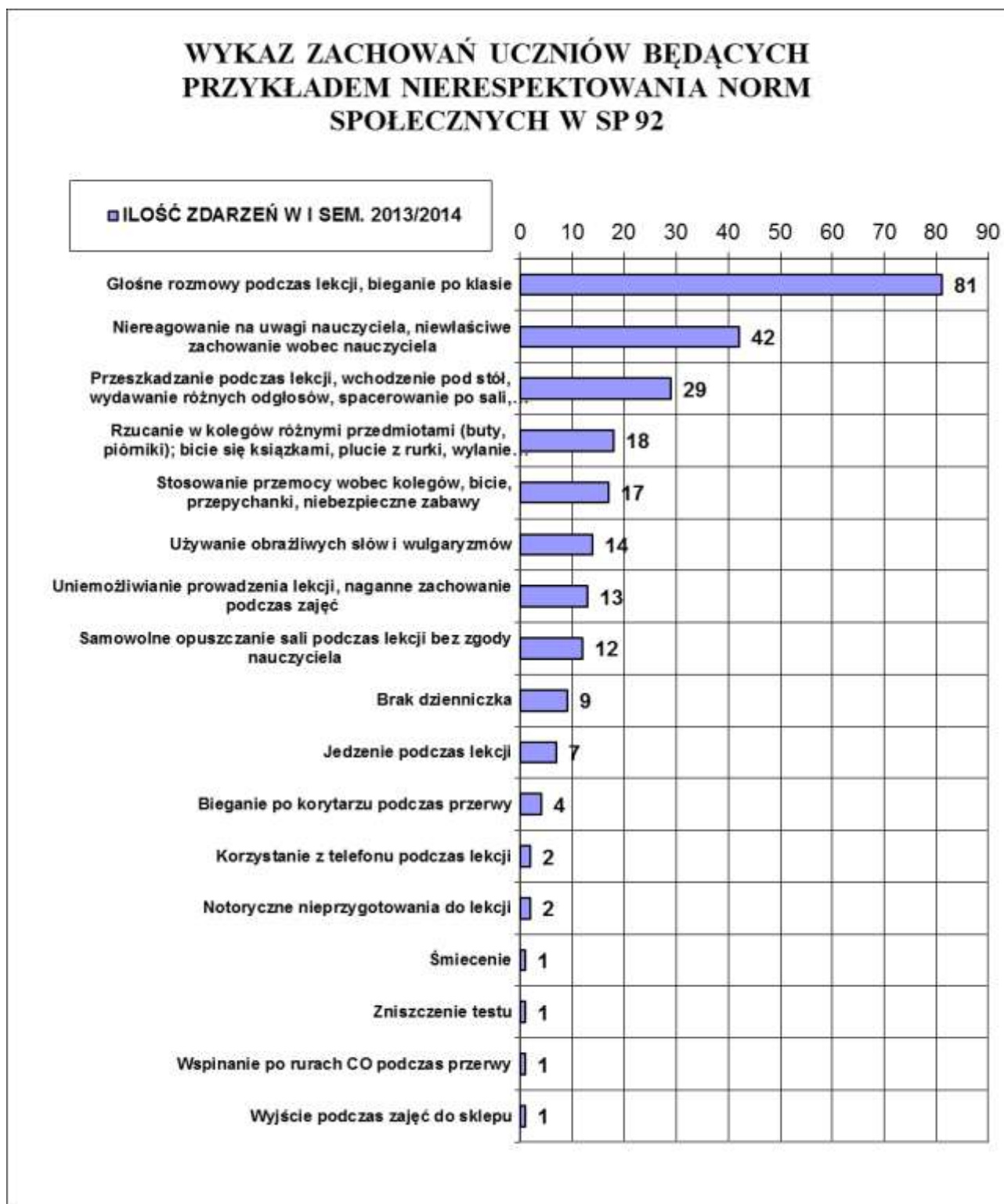

Klas, w których przestrzegano norm społecznych, było więcej -18 spośród 24 (75%) obserwowanych w I semestrze 2013/2014 r.

Liczba klas, w których nie przestrzegano norm społecznych, wyniosła jedynie 6, co stanowiło 1/4 badanych klas.

8. BADANIE RESPEKTOWANIA NORM SPOŁECZNYCH PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH NA PODSTAWIE UWAG Z DZIENNIKÓW Z I SEMESTRU 2013- 2014 ROKU.

Wykres 24 - Zachowania naruszające normy obowiązujące uczniów

Najczęściej spotykaną formą nieprzestrzegania norm społecznych w szkole są głośne rozmowy i bieganie po sali podczas zajęć. W I semestrze roku szkolnego 2013-2014 stwierdzono 81 przypadków takiego zachowania. W 13 przypadkach stwierdzono inne zachowania uniemożliwiające prowadzenie lekcji, a 12 razy miało miejsce samowolne opuszczenie sali. Zdarzyło się 7 przypadków jedzenia podczas lekcji. Korzystanie z telefonu podczas lekcji oraz notoryczne nieprzygotowanie do zajęć odnotowano po 2 razy.

42 stwierdzone przypadki łamania norm społecznych dotyczą niereagowania na uwagi nauczyciela, a 29 przypadków to zachowania polegające na wchodzeniu pod stół i wydawania różnych odgłosów. 18 razy zanotowano rzucanie w kolegów różnymi przedmiotami. Brak dzienniczka stwierdzono 9 razy. Używanie wulgaryzmów zdarzyło się 14 razy w I semestrze roku szkolnego 2013/2014. Cztery razy zwracano uwagę, aby nie biegano po korytarzu. Śmiecenie, zniszczenie testu, wspinanie się po rurach CO i wyjście do sklepu to jednostkowe przypadki.

Stosowanie przemocy fizycznej było rzadkim zachowaniem wśród uczniów. Odnotowano je tylko 17 razy w ciągu semestru, co stanowiło niecałe 7% naruszeń norm.

II. WNIOSKI

1. Uzyskanie w badaniu odpowiedzi dotyczące poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole wykazują dużą zbieżność opinii uczniów, nauczycieli i rodziców. Według respondentów, uczniowie czują się w szkole bezpiecznie, przy czym najważniejsza w tym kontekście grupa badanych – uczniowie w 96% oceniło swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, jako co najmniej dostateczne, w tym większość - ok. 70% oceniła poczucie bezpieczeństwa na dobre i bardzo dobrą.
2. Najczęstszym źródłem poczucia zagrożenia uczniów, według wszystkich kategorii badanych były różne formy agresji werbalnej. Należy zwrócić uwagę, że takie formy przemocy słownej wymieniane przez ankietowanych jak: ośmieszanie, obmawianie czy izolacja towarzyska, choć niepożądane, przynależą do naturalnych mechanizmów kontroli społecznej i kształtowania relacji w grupach rówieśniczych. Jako takie nie mogą zostać w pełni wyeliminowane z repertuaru zachowań uczniów, choć oczywiście należy dążyć do tego, aby ograniczać ich występowanie i dokuczliwość.
3. W szkole podejmuje się działania kształtujące właściwe zachowania. Na właściwą pracę pedagogiczną nauczycieli i dobrze sprawowany nadzór nad dziećmi w szkole wskazuje niski odsetek uczniów (tylko 5 uczniów), którzy zetknęli się z różnymi formami agresji fizycznej. Potwierdza to także zgodna opinia badanych nauczycieli i rodziców, którzy stwierdzili, że przemoc fizyczna nie jest głównym czynnikiem powodującym poczucie zagrożenia uczniów.
4. Uczniowie, według wszystkich trzech grup badanych, zawsze lub często stosują się do obowiązujących w różnych sytuacjach norm zachowania. Uzyskane odpowiedzi niewątpliwie świadczą o właściwym kierunku i skuteczności szkoły w oddziaływaniu na postawy i zachowania uczniów.
5. Działania szkoły i rodziców odnośnie do dyscyplinowania uczniów i zachowania bezpieczeństwa skierowane powinny być, w opinii badanych, raczej na pracę wychowawczą niż stosowanie kar. Praca wychowawcza nauczycieli jest ceniona przez rodziców i stanowi ważną część pracy nauczycieli. Działania diagnozujące przestrzeganie norm zachowań w szkole są, w ocenie rodziców i nauczycieli, bardzo skuteczne.

III. REKOMENDACJE DO DALSZEJ PRACY PEDAGOGICZNEJ

1. Podczas omawiania praw i obowiązków ucznia na lekcjach wychowawczych należy upewnić się, czy uczniowie odróżniają prawa od obowiązków oraz czy je właściwie rozumieją.
2. Przeprowadzać rozmowy z uczniami na temat kulturalnego zachowania się wobec innych, wskazywać sposoby radzenia sobie z agresją.
3. Nieustannie podkreślać, że przemoc słowna jest tak samo naganna i może być karana, jak przemoc fizyczna i przypominać o konsekwencjach postępowania krzywdzącego innych.
4. Informować o odpowiedzialności prawnej za rozpowszechnianie oszczerstw w Internecie oraz uczulać na kwestie związane z poszanowaniem prawa do zachowania prywatności w sieci.
5. Podczas zebrań należy przypominać rodzicom, że w środowisku rodzinnym również powinny być promowane właściwe postawy i normy zachowań. Należy aktywizować rodziców do zaangażowania się działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów w szkole.
6. Należy stale uświadamiać uczniom konsekwencje nieprzestrzegania norm społecznych oraz nieustannie przypominać im zasady obowiązujące w naszej szkole.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 - Poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów.....	5
Wykres 2 - Powody wywołujące poczucie braku bezpieczeństwa	6
Wykres 3 - Sprawcy zachowań powodujących niebezpieczeństwo.....	7
Wykres 4 - Sposoby reagowania nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów	8
Wykres 5 - Wiedza o pożądanych sposobach zachowania w szkole	9
Wykres 6 - Kanały informacji o pożądanych zachowaniach uczniów w szkole	10
Wykres 7 - Przestrzeganie norm przez innych uczniów	11
Wykres 8 - Poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole w opinii rodziców.....	14
Wykres 9 - Zachowania wpływające na obniżenie poczucia bezpieczeństwa dziecka	15
Wykres 10 - Wiedza rodziców o zasadach obowiązujących uczniów w szkole	16
Wykres 11 - Sposoby informowania uczniów o zasadach zachowania w szkole w opinii rodziców	17
Wykres 12 Skuteczne sposoby reagowania nauczycieli na zachowania uczniów w opinii rodziców	18
Wykres 13 - Sposoby poprawy bezpieczeństwa przez nauczycieli.....	19
Wykres 14 - Poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w opinii nauczycieli	21
Wykres 15 - Zachowania wpływające na obniżenie poczucia bezpieczeństwa uczniów	22
Wykres 16 - Znajomość pożądanych zachowań przez uczniów w opinii nauczycieli.....	23
Wykres 17 - Sposoby informowania uczniów o zasadach postępowania obowiązujących w szkole	24
Wykres 18 - Przestrzeganie norm zachowania w szkole w opinii nauczycieli	25
Wykres 19 - Zachowanie pomagające w diagnozowaniu zachowań uczniów.....	26
Wykres 20 - Skuteczność podejmowanych działań	27
Wykres 21 - Działania szkoły sprzyjające przestrzeganiu norm społecznych.....	28
Wykres 22 - Metody podnoszenia poziomu respektowania norm w szkole w opinii nauczycieli	29
Wykres 23 - Wyniki obserwacji przestrzegania norm na lekcjach.....	32
Wykres 24 - Zachowania naruszające normy obowiązujące uczniów	33